ХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 185 (6375)
СЕНТЯБРИИН 19
СРЕДА
1951 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Намарай пар түргэнөөр, эрхим шанартайгаар хахалха

Колхозно таряашад Эхэ ороойнгоо хүсэ шадалые улам бэхжүүлхын түлөө эршэмтэй шанаар ажаллана. Тэдэнэр эб найрамдалай хэрэгые батадхахын түлөө тэмсэлдэ бэлэн байһанаа эн һаналтайгаар мэдүүлнэ. Колхозууд, совхозууд болон МТС-үүдтэ болоһон суглаанууд дээ Ленин — Сталинай парие тойрон советскэ хүнүүдэй нтаар жагсанхайе, агууехэ Сталинда тэдэнэрэй үнэн сэхэ айһые үшөө дахин гэршэлэн хаүлнэ. Таряа хуряалга болон гүрэндэ тушаалгые эрхимээр ябууһаа, социалистическэ Эхэ ороойнгоо баялигые улам арбидхабди, ажалшадай жаргалта байдалые бүри һайжаруулхабди, эб найрамдалай хэрэгтэ өөрынгөө хубитые оруулхабди гэжэ колхознигууд мэдэнэ.

Манай республикын олон колхозууд, Иволгын, Сэлэнгын, Баргажанай, Зэдын, Курумканай аймагууд бүхы дээрээ гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө дүүргээд, МТС-үүдэй хүдэлмэриин түлөө таряа тушаажа байна.

Түрүүшүүл хадаа мүнөө жэлэй ургасын түлөө аяар нёдондо жэлэй оролдодог байгаа. Тиимэһээ намарай тарилга болон пар хахалгые һайнаар ябуулһан байха. Мүн энэ жэлдэшье түрүү колхозууд таряа хуряалга болон гүрэндэ таряа тушаалгын хүдэлмэри эрхимээр ябуулхатайгаа хамта ерэхэ жэлдэ үндэр ургаса ургуулха үндэһэ һуури табихын түлөө оролдоно. Ерэхэ жэлэй үндэр ургасын түлөө мүнөө хэгдэхэ хүдэлмэринүүдэй дундаһаа хадаа намарай пар хахалга болоно.

Парти, правительство хадаа хабарай культурануудай тарилгые пар хахалжа хэхэ бэшэ, харин пар болон намарай пар дээрэ хэхэ зорилго колхозуудай урда табиа. Энэ хадаа газартаряаланай культурые дээшэлүүлхэ, үндэр ургаса туйлаха хэрэгтэ тон ехэ удхашанартай.

Колхозууд пар болон намарай пар ехээр, һайн шанартайгаар бэлдэхэ һаа, хабарай тарилгые агротехническэ богонихон болзор соо дүүргэжэ, газарай хүрьһэнэй шииг чийгые алдахагүй байна бшуу. Тиимэһээ мүнөө бусад хүдэлмэринүүдые хэхэтээ хамта намарай пар хахалха түсэбөө дүүргэхэ, дүүргэлэн дүүргэхэ гээшэ колхозууд болон МТС-үүдэй шухалын шухала зорилго болоно.

Манай колхозууд ба МТС-үүд намарай пар ехээр бэлдэхэ бүхы арга боломжотой. Тракторнууд болон бусад машинанууд элбэг тоотой, мэргэжэлтэй кадрнуудшье бии. Эдэ бүхы арга боломжонуудые шадамар бэрхээр хэрэглэхэл гэһэн эрилтэ табигдана.

Машинно-тракторна станцинууд хадаа намарай пар хахалха хэрэгтэ тон ехэ үүргэ дүүргэхэ байна. Мүн колхозуудшье энэ хүдэлмэридэ морин унаа олоор табиха ёһотой.

Ерэхэ жэлдэ үндэр ургаса туйлахын түлөө мүнөөнһөө оролдожо, эрхим шанартай пар ехээр бэлдэхэ гэһэн зорилго мүнөө республика дотор тон хангалтагүйгөөр дүүргэгдэжэ байна. Пар хахалха түсэб сентябриин 15-най мэдээгээр республика соомнай миил 13 процент дүүргэгдэһэн байна. Тиихэдэ зарим аймагууд бүришье ехээр хожорхойрна. Жэшээлхэдэ, Баргажанай, Кабанскын, Хэжэнгын, Курумканай, Прибайкальска, Тоорой, Түнхэнэй аймагууд сентябриин 15-да түсэбөө арбаншье процент болгоогүй байба. Энэ шухала хэрэгые таһалдуулһан аймагууд алдуугаа заһажа, хүдэлмэреэ түргэдхэхын тула хэмжээ абаха ёһотой байгаа. Теэд, тиимэшье юумэ мүнөө хэгдэнэгүй. Энээнии һүүлэй табан хоногой дүнгүүд дээрэһээ хараад үзэе. Пар хахалалгын ябаса тухай республикын хүдөө ажахын Министерствын мэдээнһээ харахада, сентябриин 10-һаа 15 хүрэтэр табан хоног соо Баргажанай, Ториин, Хэжэнгын, Хориин болон бусад аймагууд тон бага юумэ хээ.

Пар хахалха хүдэлмэрие МТС-үүдэй болошогүй муугаар дүүргэжэ байһаниинь тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Хонхолойн МТС 10 мянган гектар пар хахалха түсэбтэй юм. Теэд, сентябриин 15-най байдалаар арайхан 679 гектар хахалһан байба. Тиихэдэ Кыренскэ МТС зууншье гектар хахалаагүй байха юм. Баргажанай аймагай Куйтунска МТС-эй директор нүхэр Цикало гэгшэ Уринска сельсоведэй Ворошиловай нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхоздо хүдэлмэриләжэ байһан тракторнуудые ондоо колхоздо үгэжэрхёод, бригадирыень амаралтада гаргаа. Тиихэдэ тус колхоздо нэгэшье гектар пар хахалагдаадүй байһаар

Доторойнгоо бүхы арга боломжонуудые хэрэглэжэ шадаагүй, ажалые зүбөөр эмхидхээгүй дээрэһээ энэ шухала хэрэгые таһалдуулжа байһан хүтэлбэрилэгшэдые харюусалгада хабаадуулха хэрэгтэй. Иимэ хүтэлбэрилэгшэд ерэхэ жэлэй ургаса тухай һаналаа табяагүй ушарһаа пар хахалалгын түсэбые дүүргэхын түлөө оролдоногүй.

Мүнөө намарай пар хахалалгын болзор үнгэрхөө байна. Энэ үнэтэй сагые зүбөөр хэрэглэжэ шадаа һаа, колхозууд болон МТС-үүд ерэхэ жэлдэ үндэр ургаса туйлаха үндэһэ һуури табижа шадаха байна. Тракторна агрегадуудые үндэр бүтээсэтэйгээр хүдэлмэрилүүлхэ, үдэрынь таряа хуряалгада ябаһан тракторнуудые һүниндөө пар хахалалгада ябуулха шухала.

Хүдэлмэриин шанар тухайда онсо анхарал хандуулха хэрэгтэй. Предплужнигуудтай плугуудые пар хахалалгада табиха, далантуулангүйгөөр, 22—24 сантиметр гүнзэгыгөөр хахалха гэһэн заабарие заатагүй дүүргэхэ шухала. МТС-үүдэй агрономууд хүдэлмэриин шанарые ходо шалгажа байха уялгатай. Хүдөө ажахын мэргэжэлтэд хадаа техникэ зүбөөр хэрэглэхэ эрхим аргые механизаторнуудай дунда үргэнөөр нэбтэрүүлхэ ёһотой. Бригада бүхэндэ юун хэгдэжэ байһаниие МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд һайнаар мэдэхэ, бригада бүхэнэй графигаа, трактор бүхэнэй халаанайнгаа нормые саг үргэлжэ дүүргэхэ ябадал туйлаха уялгатай.

Мүнөө агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табилгын кампаниин эхилхэтэй дашарамдан республикын МТС-үүд болон колхозуудта ажалай тон ехэ дэбжэлтэ боложо байна. Ажалшадай энэ эдэбхиие толгойлжо, социалистическэ мүрысөө улам дэлгэрүүлжэ, ниитэ-политическэ хүдэлмэри бүри үргэнөөр ябуулжа, ажахын бүхы шухала хүдэлмэриие, тэрэ тоодо пар хахалалгые амжалтатайгаар дүүргэхэ гээшэ партийна, советскэ, хүдөө ажахын органуудай шухала зорилго болоно.

„Брдзола" газетын 50 жэлэй ойдо

ТБИЛИСИ, сентябриин 17. (ТАСС). «Брдзола» гэжэ сталинскэ газетын түрүүшын номерой гарһаар 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан научна сесси ВКП(б)-гэй ЦК-гэй дэргэдэхи Маркс—Энгельс—Ленинэй институдай грузинска филиалда мүнөөдэр болобо. «Брдзола» газетын түрүүшын номер гаргалгада хабаадаһан үнинэй наборщик В. Г. Цуладзе сессидэ хабаадаһан айлшадай дунда байгаа.

Сессидэ хабаадагшад нүхэр И. В. Сталинда эльгээхэ амаршалгые угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр баталан абаа.

МОСКВА, КРЕМЛЬ.

ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ *нүхэр Иосиф Виссарионович* *СТАЛИНДА*

Грузинска ССР-эй субтропическа районуудай колхозууд болон совхозууд Советскэ Правительствын үдэр бүриин туһаламжын, мүн Танай өөрынтнай туһаламжа ба анхарал оролдолгын ашаар энэ жэлдэ сайн набшаһанай ехэ ургаса ургуулаа гэжэ, хүндэтэ нүхэр Сталин, Танда элидхэнэбди. Колхозууд ба совхозууд ногоон сайн сортовой набшаһа суглуулха ба тушааха жэлэйнгээ түсэб сентябриин 10-да 100,7 процент дүүргээ. 1950 оной энэ үеынхиһөө 10.358 тонно үлүү ехэ сайн сортовой набшаһан суглуулагдажа, сайн фабрикануудта тушаагдаба. Бэлэдхэгдэһэн сайн набшаһанай шанарай талаар түсэбэй даалгабари нилээд үлүүлэн дүүргэгдээ. Гүрэндэ тушаагдаһан ногоон набшаһанай ниитэ хэмжээнһээ 84,3 процентнь нэгэдэхи сортын набшаһан ба 15,7 процентнь хоёрдохи сортын набшаһан болоно. Сайн набшаһа суглуулга үргэлжэлһөөр. Грузиин сайн тарилга хэдэг колхозууд ба совхозууд жэлэйнгээ түсэбһөө гадуур 10.000 тонно сайн сортовой набшаһа энэ жэлдэ суглуулха ба промышленностьда тушааха уялга абаа.

Грузиин КП(б)-гэй ЦК-гэй секретарь **К. ЧАРКВИАНИ.**

Грузинска ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ **З. ЧХУБИАНИШВИЛИ.**

Грузинска ССР-эй эдеэ хоолой промышленностиин Министр **В. БАКРАДЗЕ.**

Грузинска ССР-эй техническэ культурануудай Министр **Г. АЛАВИДЗЕ.**

Курумканай аймаг таряа тушааха түсэбөө дүүргээ

Аймагай колхозууд гүрэндэ таряа тушааха жэлэйнгээ түсэбые болзорһоо урид, сентябриин 15-да 101,4 процент дүүргэбэ.

Эдеэ хоолой культурануудые тушааха түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ, тэрэ тоодо шэниисэ тушааха түсэб 123 процент дүүргэгдэһэн байна.

МТС-эй хэһэн хүдэлмэриин түлөө гүрэндэ таряа тушаалга үргэлжэлһөөр.

ВКП(б)-гэй айкомой секретарь **Г. ЦЫДЕНОВ.**

Ажалшадай депутадуудай аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ **Ц. БАТУЕВ.**

Бэлэдхэлэй Министерствын аймагтахи түлөөлэгшэ **И. ЗВЕРЬКОВ.**

Аймагай хүдөө ажахын таһагые даагша **П. БРОДНИКОВ.**

Эб найрамдал хамгаалха республиканска комитедэй состав*)

С. Д. Асеев — Улан-Удэ станциин депогой ахалагша машинист.

В. А. Абрамов — Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ Бурят-Монголой пединститудай багша, филологическа наукануудай кандидат.

Е. Н. Абросимова — БМАССР-эй габьяата багша.

Д. С. Болсохоев — Шэлэй заводой директор, инженер.

Д. Б. Базаржапов—Хориин аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

А. И. Батышев — Сэлэнгын аймагай 18 партсъездын нэрэмжэтэ колхозой луговод.

Ц. Г. Галсанов—поэт, БМАССР-эй советскэ уранзохёолшодой Союзай түрүүлэгшэ.

А. Г. Гольский — Иволгын аймагай «8-е Марта» колхозой түрүүлэгшэ.

К. И. Гомбоева - Языкова — РСФСР-эй габьяата артистка.

Ж. Д. Дугарова — РСФСР-эй габьяата багша.

В. Б. Егорова—Эхэ-герой, Яруунын аймаг.

Д. Ж. Жалсабон — ВКП(б)-гэй обкомой секретарь.

А. К. Золотоев — түүхын наукануудай кандидат.

С. А. Залуцкий — Кабанскын аймагай 17 партсъездын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

И. П. Иванов — Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

Е. Г. Курочкин — паровозо-вагонно заводой стахановец, СССР-эй Верховно Соведэй депутат.

К. М. Крамм — Онохойн госселекционно станциин ахалагша научна сотрудник.

Н. Каттыбаев — Галуута-Нуурай рудоуправлениин хүндэтэ шахтёр.

Н. Е. Конева — Байкало-Кударын аймагай колхозница, Социалистическэ Ажалай Герой.

П. К. Метляев — Заиграйн аймагай хүдөө ажахын таһагай главна агроном, СССР-эй Верховно Соведэй депутат.

М. М. Могнонов —профсоюзуудай областной Соведэй түрүүлэгшэ.

К. Е. Маслов — ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой секретарь.

Х. Н. Намсараев — уранзохёолшо, СССР-эй Верховно Соведэй депутат.

Т. М. Омельченко—зооветинститудай директор, хүдөө ажахын наукануудай кандидат.

Е. П. Пиванова — мяха-консервын комбинадай ФЗУ-гэй һургуулиин инструктор.

Э. Р. Раднаев—врач-хирург, медицинскэ наукануудай кандидат.

Ц. С. Сампилов — БМАССР-эй арадай уранзурааша, РСФСР-эй искусствонуудай габьяата ажалябуулагша, СССР-эй Верховно Соведэй депутат.

М. И. Ташлыкова—паровозо-вагонно заводой булад шудхалгын цехын стахановка.

Д. Ч. Хандажапова — ВЛКСМ-эй обкомой секретарь.

А. Т. Цыдыпова—пединститудай студентка.

Г. Ц. Цыдынжапов — СССР-эй арадай артист, Сталинска шангай лауреат, БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо.

Ц. М. Цыцыков—Зэдын аймагай «Коммунизм» колхозой солото адуушан.

Е. А. Шикунова—Кяхтын аймагай врач.

И. И. Шаманов—Мухаршэбэрэй аймагай Гашейн МТС-эй ахалагша агроном.

А. С. Шишкина — Сэмбын фабрикын стахановка.

*) Манай газетын үсэгэлдэрэй номерто алдуутайгаар гараһан дээрэһээ дахяад толилогдобо.

Республиканска Хүндэлэлэй Доска

Гүрэндэ таряа тушааха жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэһэнэй түлөө ВКП(б)-гэй айкомууд ба аймсоведүүдэй гүйсэдкомуудай зууршалгаар доро дурсагдаһан колхозууд республиканска Хүндэлэлэй доскада бэшэгдэбэ:

КУРУМКАНАЙ АЙМАГ:

КАЛИНИНАЙ нэрэмжэтэ колхоз (**правлениинь түрүүлэгшэ П. С. БУДАЕВ, партийна организациинь секретарь Л. Ц. РИНЧИНО).**

МАЛЕНКОВОЙ нэрэмжэтэ колхоз (**правлениинь түрүүлэгшэ М. А. ЗАРУБИН, партийна организациинь секретарь Б. Р. РАДНАЕВ).**

ХОРИИН АЙМАГ:

«РОДНИК» колхоз (**правлениинь түрүүлэгшэ В. С. ДРИЕВСКИЙ, партийна организациинь секретарь И. Е. ПЛАСТИНИН).**

ЖДАНОВАЙ нэрэмжэтэ колхоз (**правлениинь түрүүлэгшэ Ш. Ж. ЖАМСАРАНОВ, партийна организациинь секретарь Г. Г. ГОМБОЕВ).**

БИЧУРЫН АЙМАГ:

КРУМИНАЙ нэрэмжэтэ колхоз (**правлениинь түрүүлэгшэ Н. К. ДЕРЯВИН, партийна организациинь секретарь П. С. ФЕДОТОВ).**

ПРИБАЙКАЛЬСКА АЙМАГ:

ЧКАЛОВАЙ нэрэмжэтэ колхоз (**правлениинь түрүүлэгшэ Н. М. БАЕВ, партийна организациинь секретарь Ф. С. ПОМУЛЕВ).**

Манай колхознигуудай ажалай амжалта

Энэ жэлэй хуряалгые манай колхознигууд ехэ эдэбхитэйгээр ябуулжа, гүрэндэ таряа тушааха жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид, аймаг соогоо эгээн түрүүлэн— сентябриин 11-дэ дүүргээ. Мүнөө МТС-эй хүдэлмэриин түлөө натура түлбэриин тарян тушаагдажа байна.

Гүрэндэ таряа тушаалгые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө манай колхозой гэшүүд, трактористнууд ба комбайнернууд һүни үдэргүй хүдэлмэрилжэ, таряа хиидхэлгын, хатаалгын хүдэлмэринүүдые һаатабаригүйгөөр ябуулдаг, гүрэндэ таряа шэрэхэ автомашинануудые часай графигай ёһоор ябуулдаг байгаа.

Таряа хиидхэлгын, хатаалгын хүдэлмэринүүдтэ туһалхаар ерэһэн Улан-Удын мяханай комбинадай хүдэлмэришэд Л. Мартемьянов, П. Селиванов, П. Миронычев, № 26-дахи почтово таһагай хүдэлмэрилэгшэд Х. Трофимова, Анисимов, Чернов, колхозник Дамба Дашеев гэгшэд һайнаар хүдэлмэрилһэн байна. Эдэнэрэй эрхим ажалай ашаар комбайнуудһаа гараһан таряан саг соогоо хиидхэгдэдэг, хатаагдадаг байгаа.

Манай колхоздо хүдэлмэрилдэг Суулгын МТС-эй трактористнууд ба комбайнернууд һайнаар хүдэлмэрилжэ, таряа тушаалгын ябасые нилээд түргэдхэһэн байна. Комбайнернууд Цырен Гомбоев, Дамби-Жалсан Базаров, трактористнууд Нима Хандажапов, Дубдан Сампилов гэгшэд ургаса хуряалгын эхилһэнһээ хойшо нэгэшье үдэр һаатангүй хүдэлмэрилнэ, абаһан социалистическэ уялгануудаа амжалтатайгаар бэелүүлжэ ябана.

Мүн колхоздомнай хүдэлмэрилһэн автотранспортна конторын № 2 ротын шофер Александр Быков, Улан-Удын мотоpo-заһабарилгын заводой шофер Михаил Щербаков гэгшэд сүүдхэ соогоо 4—5 рейс хэжэ, 9—10 тонно хүрэтэр таряа гүрэнэй складта тушаадаг байгаа. Таряа ашагшад Бабасан Дамбиев, Даша Доржиев гэгшэд таряа үдэр һүнигүй тушаажа, абаһан уялгануудаа бодотоор бэелүүлнэ.

Тэрэшэлэн комбайнуудһаа таряа шэрэдэг колхознигууд Бимба Содномов, Даба-Жалсан Доржиев, Содном Шайдоров, Баяр Нимаев гэгшэд мүн лэ һайнаар хүдэлмэрилөө. Тэдэнэр нэгэшье центнер таряа комбайнай бункер соо гү, али поли дээрэнь хонуулдаггүй.

Эдэ бүхы амжалтанууд хадаа колхозой правлениин ба партийна эхин организациин ажалые зүбөөр эмхидхэжэ, колхознигуудай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри һайнаар ябуулжа, социалистическэ мүрысөө бодотоор хүтэлбэрилһэнэй аша үрэ мүн. Колхозой парторганизациин секретарь нүхэр С. Хандажапов, эдэбхитэй колхознигууд-агитаторнууд Б. Гыденов, Б. Дашиев, Ц. Будаев ба бусад колхознигуудай дунда хөөрэлдөөнүүдые үдэр бүри үнгэргэдэг байна. Агитатор-комсомолец Б. Дашиев ханын газетын редактор юм. Тиин энэ нүхэр ургаса хуряагшадай ажалай дүнгүүдые газетынгээ хуудаһанда хододоо харуулжа байдаг.

Агууехэ табан гүрэнүүдэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулхын түлөө Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалга доро гар табилгын кампани СССР дотор үнгэргэхэ тухай Эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитедэй шиидхэбэриие угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр угтаад, ажалай шэнэ амжалтануудые туйлахын түлөө мүнөө манай колхозой гэшүүд бүхы советскэ арадтаяа хамта шармайн оролдоно.

Ургаса хуряалгаяа ойрын хэдэхэн үдэрнүүдтэ сүм дүүргэжэ, ерэхэ жэлэй ургасын хүрэнгэ болон страховой, фуражна фонднуудые сүм хааха зорилготойбди. Энэ жэл бага бэшэ таряа колхознигуудайнгаа ажалта үдэртэ хубааха байнабди.

Мүнөө трактористнууд, комбайнернуудай ажалта үдэр бүридэ нэгэ килограмм 200 грамм шэниисэ авансаар хубаагаабди. Тэрэшэлэн колхознигуудай ажалта үдэр бүридэ 700 грамм шэниисэ хубаагданхай. Түрүү трактористнууд ба колхознигууд ажалта үдэртөө 60 пүүд хүрэтэр таряа абаа.

Иигэжэ манай колхозой гэшүүд парти ба правительствын ехэ туһаламжын ашаар шэнэ амжалтануудые туйлажа, эб найрамдал бэхижүүлхэ ба социалистическэ Эхэ оронойнгоо хүсые улам дээшэлүүлхэ хэрэгтэ өөһэдынгөө хубитые оруулжа байна.

Л. Аюшеев, Мухаршэбэрэй аймагай Суулгын сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой правлениин түрүүлэгшэ.

Эб найрамдалай тала баригшадай республиканска конференци

Нүхэр Ц. Г. Галсановай элидхэл тушаа делегадуудай хэлэһэн үгэнүүд

* * *

Нүхэр Д. ДОРЖИЕВАЙ хэлэһэн үгэһөө

Иволгын МТС-эй комбайнер

Хүндэтэ нүхэд! Иволгын аймагай механизаторнууд ба колхознигуудай зүгһөө таанарта халуун баяр хүргэнэб.

Манай аймагай колхозно таряашад бүхы советскэ арад шэнги Эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитедэй пленумэй шиидхэбэриие ажалай ба политическэ эдэбхиин шэнэ дэбжэлтээр угтаа.

Мүнөө жэлдэ манай аймаг гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө республика доторoo эгээн түрүүлэн дүүргээ. Энээндэ бидэ комбайнернуудай ажалай хубита бии. Таряа хуряалгые түргэнөөр ба шанар һайнтайгаар дүүргэхын түлөө дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнлэ оролсоод, манай түрүү механизаторнууд ажалай үндэр бүтээсэнүүдые туйлана. Түс конференциин делегат—комбайнер Кузьма Мамаев орденто «8-е Марта» колхозой поли дээрэ хүдэлмэриллжэ, 250 үлүүтэй гектар таряа хуряагаад байна. Иволгын МТС-эй комбайнернууд нүхэд Гармажапов, Санжицибиков, Колтунов гэгшэд 8 гектар хадахын орондо үдэр бүри 16—18 гектар таряа хадана. Мүн бусад хэдэн олон механизаторнууд баһал һайнаар хүдэлмэрилнэ.

«Майн 1» колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилхэ зуураа, «С—4» комбайнаар үдэр бүри нормоёо би үлүүлэн дүүргэнэб. Энэнэй ашаар колхознай гүрэндэ таряа тушааха уялгаяа болзорһоонь урид дүүргээ. Би хадаа сезон соогоо 600 гектар таряа хадаха уялга комбайнернуудай республиканска зүблөөн дээрэ абаа һэм. Конференцидэ ерэхэ хүрэтэрөө би 300 гектар таряа хуряагааб.

Мүнөө, дайнай хойто тээхи жэлнүүдтэ коммунизмын агууехэ барилгануудые бодхоожо байхадаа, советскэ арад эб найрамдалай түлөө эгээл эдэбхитэй тэмсэлшэдэй түрүү зэргэдэ ябажа байна.

Американска империлистнуудай эзэмдэлгын сэрэгүүдтэ эсэргүү нангин тэмсэлдэ шуһаа адхаруулжа байһан героическа корейскэ арадтай һаналаа нэгэдэдэггүй нэгэшье хүн бидэнэй дунда байхагүй.

Корейскэ арадай хүсэл эрмэлзэлгэ бидэндэ тон ойро байна. Тэдэнэр хадаа өөрынгөө ороной, өөһэдынгөө баялигай бүрин эрхэтэ эзэд байхаяа, ажабайдалаа шэнэ ёһоор зохёохые хүсэнэ. Тэдэнэр өөһэдынгөө ороной нэгэдэжэ, хүгжэн һалбархые ба хүсэтэй байхые хүсэнэ. Теэд американска империализм Корейе өөрынгөө колони болгохые, эб найрамдалда дуратай корейскэ арадые өөрынгөө богоол болгохые һэдэнэ.

Американска зэрлигүүд арадуудай үнэн зүб ба шанга сүүдһээ зайсажа шадахагүй. Тэдэнэр хадаа өөһэдынгөө гэмтэ муухай ябуулгануудай түлөө харюусаха байха. Энээн тухай агрессорнууд бү мартаг лэ! Бидэнэр, советскэ хүнүүд эб найрамдалые гүйнагүйбди, бидэнэр эб найрамдалые эринэбди, эб найрамдалай түлөө тэмсэнэбди! Бидэнэр Кореядэхи дайн сэрэг болюулхые, агуухэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт дары баталхые эринэбди.

Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал мандаха болтогой!

Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалые зохёон байгуулагша манай түрэл багша нүхэр Сталин мандаха болтогой!

Нүхэр И. П. ИВАНОВОЙ хэлэһэн үгэһөө

Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ

Арад зондо дайн сэрэгэй ямар ехэ гасалан зоболон үзүүлдэг, арадай ажахыда ямар ехэ һандарал хохидол ушаруулдаг байһыень советскэ хүнүүд һайн мэдэнэ. Иимэ бэрхэшээлнүүд бидэндэ нэгэтэ бэшэ үзэгдэһэн, манай ажахы хайра гамгүйгөөр һандаргагдадаг байгаа.

Бидэнэр, советскэ хүнүүд эб найрамдалда дуратайбди. Бидэ дайгаар хэндэшье халдаагүйбди, халдахашьегүйбди. Хүнэй газарые эзэмдэн абаха тухай, бусад арадуудые дарлаха тухай һанал бодол бидэндэ ехэл хариша юм.

Советскэ хүнүүд амгалан тайбан ажал эрхилдэг. Бидэнэр—хүдэлмэришэд, колхозно таряашад, интеллигенци бултадаа зохёон байгуулхы, амгалан ажал эрхилнэбди, шанга шадалтай, улам культурна ба улам гоё һайхан байдалтай болгохын тулада эсэхэ сусахаяа мэдэнгүйгээр хүдэлмэрилнэбди. Коммунистическэ байгуулалтын агууехэ зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ бидэнэй ехэнүүд амжалтануудые туйлажа байһамнай бүхы дэлхэйдэ мэдээжэ.

Коммунизмын агууехэ барилганyудые бодхоожо байхадаа бидэнэр болбол империалистическэ агрессорнуудэй ааша һэдэлгэнүүдэй хойноһоо һэргэг хёрхоор ажаглажа байдагбди. Америкын Холбоото Штадуудай, Англиин, Франциин ба бусад агрессивнэ гүрэнүүдэй шэнэ дайнда бэлэдхэл хэжэ байһые бидэнэр һайнаар мэдэжэ байнабди.

Бүхы дэлхэйн простой хүнүүд шэнги, бидэнэр дайн сэрэг хүсэнэгүйбди. Бидэ хүсэгүй дээрэһээ дайсадһаа айгаад, дай хүсэнэгүй бэшэбди. Бидэ өөһэдынгөө нэрэ хүндэ ба зол жаргалые аршалан хамгаалжа шадаха хүсэтэйбди. Дайнай ямар юумэндэ хүргэдэгые мэдэдэг дээрэһээ бидэ дайн сэрэгые хүсэнэгүйбди. Тиимэһээ бидэнэр эб найрамдалай түлөө, Эб найрамдалай Пакт баталуулхын түлөө, дэлхэйн шэнэ дайе зайсуулхын түлөө тэмсэнэбди.

Агуухэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табилгые манай орон дотор үнгэргэхэ тухай эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитедэй пленумэй шиидхэбэриие колхознигууд [illegible] тоото митингнүүд ба суглаанууд дээрээ нэгэн һаналаар һайшаагаа. Тэдэнэр үндэр баян ургасаяа [illegible] саг соонь, гээлтэ хороолтодо [illegible] лангүйгөөр хуряажа абахын түлөө да эсэшэгүйгөөр ажаллажа [illegible] табилгаяа батадхаха байна. Тэдэнэр хадаа таряа тушаалгаяа [illegible] зорһоонь урид дүүргэжэ, [illegible] үбэлжэлгэдэ эрхимээр бэлэдхэл ба хүдөө ажахын бусад хүдэлмэринүүдые амжалтатайгаар дүүргэжэ Хандалгада гар табилгаяа батадхаха байна.

Манай колхознигууд Эб найрамдалай Пакт баталуулхые, найрамдалые хүсэжэ байна. [illegible] найрамдал дайн сэрэгые илаха [illegible]

Нүхэр А. Я. АЛЕКСЕЕВЭЙ хэлэһэн үгэһөө

Паровозо-вагонно заводой цехын начальник

Нүхэд делегадууд! Эб найрамдалай түлөө бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэнэй ябуулжа байгаа һайн һайхан ба нангин тэмсэлые манай хүсэ ехэтэ Эхэ орон толгойлно. Энэ тэмсэлдэ бидэнэй замые агууехэ Сталин заажа үгөө.

Эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ Советскэ Союзай түрүү үүргэ дүүргэжэ байһые дэлхэйн бүхы үнэн бодолто хүнүүд һайнаар мэдэнэ. Агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада манай хүнүүд мүнөө гар табижа оробо. Дэлхэйн простой хүнүүд хадаа советскэ хүнүүдэй түс Хандалгада гар табилгаяа шэн зоригто ажалаараа батадхаха байһые һайнаар мэдэнэ.

Манай ороной баян ба хүсэтэй байха тудам бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай хэрэг бэхижэхэ байна гэжэ советскэ хүн бүхэн һайнаар мэдэнэ. Эб найрамдалай хэрэгые бэхижүүлхын тулада бүхы хүсөөрөө ажаллахабди, энэ хадаа манай бүри золтой жаргалтай ерээдүйе ойртуулха байна.

Манай карбидно-кислородно стахановска цехын коллектив эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитедэй пленумэй шиидхэбэридэ харюу болгон 8 һарынгаа түсэбые үлүүлэн дүүргээ. Манай цехын эрэгтэй ба эмэгтэй хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшад бүтээн гаргадаг продукциингаа өөрынь үнэ химдаруулжа, 8 һарын турша соо 250 мянган түхэригэй алмалта хээ.

Мүнөө манай коллектив сентябриингаа программые болзорһоонь нэгэ үдэр урид, жэлэйнгээ түсэбые нүхэр Сталинай түрэһэн үдэр—декабриин 21 хүрэтэр дүүргэхэ уялга абаад, эб найрамдалай вахтада жагсажа байна. Цехын хүдэлмэришэд жэлэй эсэс хүрэтэр 65 тонно кокс, 130 тонно известняк ба 150 мянган киловатт-час электроэнерги алмаха гэжэ шиидэнхэй. Алмагдаһан түүхэй эд, материалнууд ба электроэнергеэрээ бидэнэр 35 тонно карбид-кальци ба нэгэ мянган баллон кислород бүтээн гаргаха байнабди.

Эб найрамдалай хэрэгые бүхы хүсөөрөө, бүхы арга зэбсэгээрээ хамгаалха байһанаа энэ конференци дээрэ мэдүүлхые манай коллектив намда даалгаһан байна.

Дэлхэйн бүмбэрсэгэй ажалшад барандаа эб найрамдал хүсэнэ. Энээн тухай ноёд-агрессорнууд мэдэг лэ! Эб найрамдалые бидэнэрэй гуйдаггүй, харин тэрэниие эридэг ба тэрэнэй түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэдэг байһые тэдэ мэдэг лэ! Англо-американска булимтарагшад түүхын урогуудые бү мартаг лэ!

Нүхэр О. П. ЗЛОБИНАГАЙ хэлэһэн үгэһөө

Бурят-Монголой зооветинститудай студентка

Нүхэд делегадууд! Эб найрамдалай тала баригшадай хүдэлөөн бүхы дэлхэй дээрэ үдэр ерэхэ тудам улам ургажа ба бэхижэжэ байна. Иимэ агууехэ хүдэлөөн хүн түрэлтэнэй түүхэдэ үзэгдөөгүй юм. Энэ хүдэлөөн хадаа тон ехэ далайса ба эмхидэлээрээ онсо илгарна. Энэ хадаа эб найрамдалай, демократиин ба социализмын хүсэнүүдэй үзэгдөөгүй ехээр ургаһые харуулна.

Тиихэдэ американска империалистнууд түргэнөөр зэбсэглэжэ ба шэнэ дайнда яаралтайгаар бэлэдхэжэ байна. Тэдэнэр Кореядэ шуһата дай ябуулна. Тэдэнэр Хигадай, Филиппинын, Вьетнамай ба бусад оронуудай арадуудта эсэргүү агрессивнэ ябуулга элитээр бэлэдхэнэ. Тэдэнэр хадаа Советскэ Союзда ба арадай демократиин оронуудта эсэргүү дай үүдхэхын тулада бүхы хэмжээгээр бэлэдхэнэ. Шэнэ дайнай аюулай хэршье ехэдэжэ байгаа һаань, эб найрамдал хамгаалагшадай лагериин хүсэн дай үүдхэгшэдэй лагериин хүсэнһөө һураггүй ехэ. Эб найрамдалай лагериин хүсэн агууехэ ба дабагдашагүй!

Эб найрамдалай ба арадуудай аюулгүй байдалай тугые Советскэ Союз барижа ябана. Эб найрамдалай тала баригшад бултадаа СССР-ые эб найрамдалай хэлбэришэгүй түшэг тулгуури гэжэ батаар найдан харадаг.

Эб найрамдалай тала баригшадай олон тоото армиин зэргэдэ демократическа залуушуул хүндэтэ һуури эзэлнэ. Берлиндэ болоһон залуушуулай ба студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн гурбадахи фестиваль хадаа энээндэ эли тодо гэршэ боложо үгэнэ. Энэнь ойлгосотой. Юуб гэхэдэ, гэрэлтэ һайхан ерээдүймнай залуушуулда хамаадана. Энэ ерээдүйн түлөө бидэ залуушуул өөһэдынгөө бүхы хүсэ шадалые ба оролдолгые гаргахаар бэлэн байнабди.

Бидэ студентнэр һурахые, эрдэм наука шудалхые, инаг Эхэ оронойнгоо ашаг туһада шэн зүрхэ сэдьхэлээ зориггойгоор ажаллахые хүсэнэбди. Тиимэһээ эб найрамдалай түлөө тэмсэлые өөһэдынгөө нангин уялга гэжэ бидэнэр тоолонобди. Тиимэһээ хим һайнаар һуралга ба агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табилгада эдэбхитэйгээр хабаадалга хэжэ, эб найрамдалай хэрэгтэ бидэнэй оруулалта болохо байна.

Дайн сэрэгые эб найрамдал илаха байһанда бидэ этигэнэбди. Эб найрамдалай түлөө агууехэ тэмсэлдэ бидэнэй илахамнай лабтай. Юуб гэхэдэ, энэ тэмсэлые залуушуулай эрхим хани, манай түрэл Сталин толгойлно!

Нүхэр Е. В. БАРАННИКОВАГАЙ хэлэһэн үгэһөө

Филологическа науканyудай кандидат

Эб найрамдал эрижэ байһан үнэн бодолто олон миллион хүнүүдэй хүсэтэ голос үдэр ерэхэ тудам улам шангаар ба хүсэтэйгөөр соностоно. Юуб гэхэдэ, дайн сэрэг хадаа империалистнуудай баяжахын тулада хэрэгтэй гэжэ тэдэнэр һайса мэдэнэ. Дэлхэйн бүмбэрсэгэй простой хүнүүдтэ дайн сэрэг хэрэггүй. Тэрэ хадаа зүбхэн лэ үхэл зоболон ба үгыдэн ядарал асардаг. Бүхы оронуудай ажалшад хадаа ажаһуухадамнай эб найрамдал агаар шэнги шухала хэрэгтэй гэжэ үнинэй мэдэрэнхэй.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада хэдэн зуун миллион хүнүүдэй гараа табяад байһаниинь бүхы простой хүнүүдэй дура зоригые харуулна. Энэ хадаа хүн түрэлтэниие һүртэ аюулһаа аршалан хамгаалхын тулада тэдэнэй үгэһэн нарин нангин тангариг болоно. Эдэ гар табилганууд империалистнуудай харата муухай түсэбүүдтэ шанга сохилто болохо байна.

Эб найрамдалай тала баригшадай энэ хүсэтэ ба һайн һайхан хүдэлөөнэй түрүү зэргэдэ советскэ арад ябана. Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй уряае нэгэн һаналаар дэмжэхэ зуураа, манай ороной ажалшад эб найрамдал өөрөө ерэхэгүй, тэрэниие дайлан абаха хэрэгтэй гэжэ һайса мэдэнэ. Тиимэһээ советскэ арад болбол эб найрамдалай түлөө тэмсэлые өөрынгөө Эхэ ороной хүсэ шадалые улам бэхижүүлгэтэй нигта холбоотойгоор ябуулна.

Дай үүдхэгшэдтэ эсэргүү тэмсэлые, эб найрамдалай тала баригшадай лагериие өөрынгөө шэн зоригто ажалаар бэхижүүлэлсэнэб гэжэ, советскэ патриот бүхэн коммунизмын гэрэлтэ һайхан байшангай барилгын ямаршье һалбарида хүдэлмэрилжэ байхадаа һайн мэдэрнэ.

Бидэнэр, ухаан бодолой ажалай хүнүүд өөһэдынгөө бүхы хүсые ба эрдэм бэлигые арадай хэрэгэй түлөө алба хэлгэдэ, манай залуушуулые советскэ патриотизмын үзэлөөр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ сүм зорюулхабди.

Нүхэр М. С. СОЛОВЬЕВАГАЙ хэлэһэн үгэһөө

Хүнгэн атлетикээр республикын чемпион

Хүндэтэ нүхэд! Эб найрамдалай тала баригшадай хүсэтэ фронт үдэр ерэхэ тудам ургана. Эб найрамдалай түлөө арадуудай дабагдашагүй ехэ хүсэл зориггойгоор тэмсэжэ байһан ябадал хадаа арадуудта шэнэ шуһата дай баадхахые һэдэжэ байһан империалистическэ арьяатадта шанга сохилто хэнэ.

Советскэ алдарта физкультурнигууд бүхы арадтаяа мүр мүрөө зэргэшүүлэн ябажа, эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ хабаадалсана. Большевистскэ партяар хүмүүжүүлэгдэһэн дүлэтэ патриодууд—советскэ физкультурнигууд хадаа коммунизмын илалтын түлөө сусаршагүйгөөр ажаллажа байна. Манай республикын городууд ба хүдөө тосхонуудай физкультурнигууд стахановецуудай түрүү зэргэдэ ябажа, эб найрамдалай түлөө стахановска вахтада жагсана.

Спортивна һайн амжалтануудые туйлахадаа эдэ амжалтануудnай манай ороной хүсэ шадалые бэхижүүлнэ, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалые сахин хамгаалха хэрэгтэ туһална гэжэ физкультурник бүхэн һайса мэдэнэ.

Империалистнууд хадаа физкультура ба спортые өөһэдынгөө харата муухай хэрэгүүдые бэелүүлгэдэ ашаглана. Тэдэнэр ерээдүйн империалистическэ дайнда хэрэглэгдэхэ солдадуудые бэлэдхэхэ хэрэгтэ физкультурые зорюулна. Манай орондо спортын урда тон һайн һайхан зорилго табигдана. Физкультура ба спорт хадаа үндэр бүтээсэтэйгээр ажалладаг кадрнуудые бэлэдхэхэ хэрэгтэ ашаглагдана. Манай физкультурнигууд эб найрамдалые хүсэжэ байһанаа хододоо харуулна, хариин оронуудай физкультурнигуудтай хани харилсаа дай барисаа байгуулна.

Большевистскэ партиие, советскэ физкультурнигуудай ойрын нүхэр, манай инаг багша нүхэр Сталиниие тойрон бидэнэр советскэ спортсменүүд улам нигтаар жагсахабди.

Алдарта коммунистическэ партиин ба советскэ физкультурнигуудай эрхим хани нүхэр Сталин мандаха болтогой!

Нүхэр К. И. ГОМБОЕВА-ЯЗЫКОВАГАЙ хэлэһэн үгэһөө

РСФСР-эй габьяата артистка

Агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табилгын кампани үнгэргэхэ тухай шиидхэбэриие советскэ арад ехэ дэбжэлтэтэйгээр угтаад, энэ тон ехэ удхашанартай документдэ нэгэн һаналаар гараа табижа байна.

Гар табилгын кампани хадаа эб найрамдалда дуратай бүхы хүнүүдэй эб найрамдалай түлөө ябуулжа байһан ниитэ тэмсэлдэ советскэ хүнүүдэй шэнэ оруулалта болохо байна.

Энэ кампани хадаа империалистическэ дай үүдхэгшэдые саашадань элирүүлхэ ба эб найрамдалые бэхижүүлхэ хэрэгтэ туһалхань лабтай.

Эб найрамдалай агууехэ хэрэгые советскэ арадай эсэстэнь хүрэтэр хамгаалхаар эрид шиидэнхэй байһыень бүхы дэлхэйдэхи эб найрамдалай тала баригшад эдэ үдэрнүүдтэ үшөө дахин хаража байна.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада Бурят-Монголой республикын ажалшадай нэгэн һаналаар гараа табиха байһаниинь лабтай.

Бидэнэр, Бурят-Монголой советскэ искусствын хүдэлмэрилэгшэд манай орондо коммунистическэ общество байгуулгада хабаадалсажа байһандаа ехээр омогорхонобди. Бидэнэр эб найрамдалай хэрэгэй илахын түлөө искусствын бүхы арга зэбсэгые дүүрэнээр хэрэглэн тэмсэхэбди.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада бидэнэр угаа ехэ баяртайгаар гараа табижа, дай үүдхэгшэдтэ эсэргүүсэн эб найрамдалай түлөө бүри эдэбхитэйгээр тэмсэхэбди.

Манай агууехэ Эхэ орон мандаха болтогой!

Манай түрэл ба инаг багша нүхэр Сталин мандаха болтогой!

Нүхэр Ц. ЦЫБЕНЖАПОВАГАЙ хэлэһэн үгэһөө

Хориин аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой ОТФ-е даагша

Эб найрамдалай түлөө тэмсэлшэдэй түрүү зэргэдэ ябаһан советскэ арад эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитедэй пленумэй шиидхэбэриие ехэ дэбжэлтэтэйгээр угтаа.

Эб найрамдалай түлөө тэмсэлые манай советскэ Эхэ ороной толгойлон ябаһанда советскэ хүн бүхэн ехээр омогорхоно. Дэлхэйн олон миллион простой хүнүүд Советскэ Союз тээшэ, эб найрамдалай тугые баригша агууехэ Сталин тээшэ этигэлтэйгээр хаража байна.

Хориин аймагай Үдын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин колхознигууд эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитедэй пленумэй шиидхэбэридэ зорюулагдаһан суглаанууд ба митингнүүд дээрэ бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай бата түшэг тулгуури болоһон манай Эхэ ороной хүсэ шадалые улам бэхижүүлхын тула бүхы хүсөөрөө оролдохо байһанаа нэгэн һаналаар мэдүүлээ. Эб найрамдал бэхижүүлхын ба Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалай улам ургахын тулада бидэнэр стахановскаар хүдэлмэрилжэ байнабди.

Республикын колхозуудта хонин ажалые түргэнөөр хүгжөөхэ тухай республикын бүхы колхознигуудта ба хүдөө ажахын мэргэжэлтэдтэ манай колхознигууд һаяхан хандаһан байна. Тэрэ хандалга соогоо 1953 оной июль хүрэтэр хонидойнгоо тоо толгойе 3 дахин олон болгохо, ашаг шэмыень ба үүлтэрые эрид һайжаруулха уялга [illegible] Манай хонин ажалай хүдэлмэрилэгшэд бүри дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаһан байна. [illegible] шон Д. Базаров 1953 оной [illegible] хүрэтэр 300 эхэ хонинһоо [illegible] үсөөн бэшэ хурьга, хонишон Бадмаева 300 эхэ хонинһоо [illegible] һаа үсөөн бэшэ хурьга абаха [illegible] га абаһан байна. Иимэ уялгануудые хониной товарна фермын [illegible] сад хүдэлмэрилэгшэд мүн лэ [illegible] һан байха юм.

Энэ хадаа эб найрамдалай [illegible] рэгтэ бидэнэрэй оруулалта [illegible] байна. Хандалгада гар таби[illegible] ажалай шэнэ амжалтануудаар [illegible] тадхахабди.

Нүхэр. Д. Ч. ХАНДАЖАПОВАГАЙ хэлэһэн үгэһөө

ВЛКСМ-эй обкомой секретарь

Советскэ залуушуул илаһан социализмын орондо ажаһуужа, хүдэлмэрилжэ, һуража ба алдарта коммунистическэ партяар хүмүүжүүлэгдэжэ байһандаа, эб найрамдалай түлөө залуу тэмсэлшэдэй тугые гартаа бүхөөр барижа ябаһандаа ехээр омогорхоно.

Агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табилга үнгэргэхэ тухай эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитедэй пленумэй шиидхэбэриие манай республикын залуушуул гүн ехэ баяртайгаар угтаа.

Манай залуушуулай һанал бодол ба дура зоригынь ВЛКСМ-эй Центральна Комитедэй зүгһөө Советскэ Союзай комсомолецууд ба залуушуулда хандаһан хандалга соо эли тодоор харагдана.

Манай Бурят-Монголой комсомолецууд ба залуушуул шэнэ дай үүдхэгшэдтэ эсэргүү эрид буруушаалга мэдүүлэн, фабрика ба заводуудта, колхозууд ба совхозуудай полинууд дээрэ Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые ба бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхын түлөө эсэшэ сусашагүй ажалаараа өөрынгөө Центральна Комитедэй хандалгада харюусана. Тэдэнэр хадаа эб найрамдалай ба демократиин хүсэнүүдэй илаха байһанда бүхы советскэ залуушуултай хамта гүнзэгыгөөр этигэнэ.

Эб найрамдалай хэрэг илаха, юуб гэхэдэ, эб найрамдалай түлөө тэмсэлые агууехэ Советскэ Союз толгойлно.

Эб найрамдалай хэрэг илаха, юуб гэхэдэ, эб найрамдалай ба прогрессэй тугые, коммунизмын тугые бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэнэй агууехэ вождь ба багша, манай түрэл ба инаг нүхэр Сталин үндэр дээрэ үргэжэ ябана.

Нүхэр А. С. ТАРАКАНОВСКАЯГАЙ хэлэһэн үгэһөө

Кяхта городой № 5 эхин һургуулиин багша

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табилгые манай орондо эхилхэ тухай мэдээсэлые аймагаймнай багшанар ехэ һайшаалтайгаар угтаа.

Манай советскэ интеллигенциин томохон отряд болоһон багшанар Хандалгада гар табилгын кампанида эдэбхитэйгээр хабаадажа байна.

Багшанар хадаа наукануудай үндэһэ һууринуудые шудалһан, Эхэ орондоо ба Ленин—Сталинай партида үнэн сэхэ, эрэлхэг шанга зоригтой хүнүүдые урган хүмүүжүүлхэ үүргэтэй юм.

Манай хүүгэд һургуулидаа ба бүлэ доторoo арадуудай хани барисаанай үзэл сурталаар хүмүүжүүлэгдэнэ. Манай хүүгэдтэ оюун бэлигээ дүүрэнээр хүгжөөхэ бүхы услови байгуулагданхай. Тиихэдэ капиталистическэ оронууд тад ондоо байдалтай. Хэн зол жаргал ба эб найрамдал хүсэнэб, тэрэ хадаа ургажа ябаа залуу үетэндэ халуун анхарал хандуулха уялгатай.

Бидэ, советскэ багшанар хадаа дэлхэйн бүхы оронуудай эхэнүүд ба эсэгэнүүдые, хүн түрэлгэнэй үглөө үдэрые үнэтэйдэ тоолодог хүн бүхэниие Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гараа табиха уряалнабди.

Хандалгада гараа табилга дайн сэрэгтэ эсэргүү хэрэм [illegible] та болохол.

Советскэ багшанар хадаа [illegible] арадтаяа сугтаа шэн зориг[illegible] ажаллажа, эб найрамдалай [illegible] гые саашадань бэхижүүлхэ [illegible] Бидэнэр залуу үетэниие ком[illegible] нистическээр хүмүүжүүлхэ [illegible] дэм бэлигтэ һургаха зорил[illegible] дые бүри һайнаар шиидхэхэ [illegible]

ТҮСЭБӨӨ ДҮҮРГЭЭГҮЙДЭЭ ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭЛЫЕ ЗОГСООХОГҮЙ

★ ★★

Тэжээл бэлэдхэлэй ...далмэриин ябаса тухай

...АССР-эй хүдөө ажахын ...нистерствын 1951 оной ...ябриин 15-най мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр).

...аймагууд	Үбһэ һурилзлгэ	Силос даралга	Наймаһата тэжээл бэлэдхэлгэ
...искын	61,3	64,2	75,4
...но-Кударын	58,8	56,5	68,1
...айкальска	57,5	89,2	75,7
...анай	54,1	40,7	42,6
...най	50,0	55,8	17,9
...ын	50,0	64,4	33,0
...ын	49,7	50,9	33,5
...шэбэрэй	47,5	40,0	50,6
...Байгалай	44,0	65,2	24,0
...ын	40,8	68,0	36,8
...ой	40,2	75,8	77,4
...тын	39,5	55,5	34,1
...канай	39,5	47,1	46,4
	35,3	27,7	39,1
...йн	34,7	29,7	47,9
...атайн	34,6	42,6	59,8
...ын	32,6	78,6	56,8
...гын	29,5	18,1	28,1
...	25,8	23,9	54,8
...ын	25,0	76,8	31,3
...ын	24,4	48,6	78,8
...ын	23,0	21,3	62,2
...гын	19,7	59,8	41,1

...МАЛШАДАЙ АМЖАЛТА

...аймагай Бүрэн-Голой ...Аха» колхозой малшад ...гаа тоо толгой олошо... тула тэмсэнэ. 12 жэ... турша соо һаалиша... хүдэлмэрилжэ ябаһан Хорлу ...ва үнгэрэгшэ жэлдэ 19 ... 19 тугал абаад, бүрин ...р түлжүүлээ һэн. Нүхэр ...ва мүнөө томодхогдоһон ... ахалагша һаалишанаар ...рилнэ. Энэ фермэдэ 8 һаа... хүдэлмэрилдэг. Һү һааха ... эдэнэр үни хада дүүргэһэн ... Эдэнэй һайнаар хүдэлмэ...эй ашаар колхозынь гүрэндэ ...һааха түсэбөө үлүүлэн дүүр...

...фермын һаалишан Хама-Цы...гарова, С. Захарова гэгшэд ...гээ малые эрхим һайнаар ...алжа, «республикын эрхим ...» гэһэн хүндэтэ нэрээр...туртөө. Мүн тус фермын һаа... Сосор Хайдакова гэгшэ эр...алаараа шалгарна. Тэрэ ... 20 үнеэ харууһалдаг байһа...о жэлдэ 25 үнеэдые харуу... 25 тугал һайнаар түлжүүл...на. Нүхэр Хайдакова һү ...түсэбөө жэл бүри үлүүлэн ...г. Тиихэдэ тугалнуудаа ... эдеэлүүлжэ тобир тарган ...ор байна. **Д. Дугаров.**

Заиграйн аймагай «Улаан Эрхирик» колхозой һүнэй-товарна племенной фермэдэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Агуухэ Октябриин 34-дэхи жэлэй ойе фермын хүдэлмэрилэгшэд фермые даагша нүхэр Ринчинов түрүүтэй нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө шэнэ уялгануудые зүбшэн хэлсэжэ байна.

О. Зенкиин фото.

Тэжээл бэлэдхэлые үргэлжэлүүлхэ

Тэжээлэй база муутай байһан ушар хадаа ниитын малажалые хүгжөөхэ ябадалда һаад түбэг ушаруулдаг байна гэжэ «Колхозно ба совхозно ниитын ашаг шэмэтэ малажалые хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэб тухай» тогтоол соогоо парти ба правительство зааһан байгаа.

Түнхэнэй аймагай колхозуудта тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэри хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байна. Энэ аймагай колхозууд үбһэ хуряалгын түсэб 40 хүрэхэгүй процент дүүргэһэншье һаа, таряа хуряалгын эхилхэтэй сасуу энэ хүдэлмэриин ябасые ехээр һуладхаһан байха юм. Жэшээнь, Калининай, Дзержинскиин нэрэмжэтэ, «Улаан Шулуута» ба бусад колхозууд үбһэ хуряалгынгаа түсэб 22,5 — 31,7 процент дүүргэ. Тиихэдэ, силос дараха түсэбөө аймагынь дүүргээгүй.

Тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэриин юрэнхыдөө иимэ хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байһан мүртэнь олон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд сабшаха газар үгы гээд, үбһэ сабшалгаяа зогсооһон байна. Тиихэдэ машинно-сенокосно отрядууд үбһэ сабшаха түсэбөө дүүргээгүй аад, энэ хүдэлмэриие мүн лэ үни хада зогсоожорхинхой.

Теэд, аймагай колхоз бүхэндэ сабшаха газар яһала бии. Жэшээнь, «Победа» колхоз 100 гектар газарза сабшангүй, тэндэ малаа бэлшээжэ байна.

Һүүлэй үедэ эндэхи колхозуудта үбһэ хуряалгые тэжээл бэлэдхэлэй бригадануудта даалгаад, олохон колхозууд үбһэ хуряалгада ябаһан бүхы хүнүүдээ таряа хуряалгада гаргаһан байна. «Память Ильича» колхоздо 6 хүнтэй бригада, «Гигант» колхоздо мүн иимэ тоогой хүнтэй бригада тэжээл бэлэдхэлгэдэ ябажа байна.

Калининай нэрэмжэтэ колхоздо 15—17 хүн тэжээл бэлэдхэлгэдэ ябана, теэд тиимэл тооной колхознигууд өөһэдтөө үбһэ сабшажа ябаха юм. Гэбэшье, колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Гонгоров хүдэлмэришэн дутуу гэжэ ходо хэлэдэг байха юм.

Колхоз бүхэн хоёрдохи сабшалга эмхидхэхэ аргатай байгаа. Теэд, нэгэшье колхоз энэ хүдэлмэри хэнэгүй. Гэбэшье, эртэ сабшаһан газарнуудтань һайн ногоон ургаад байна. Эндээ үбһэ сабшалга эмхидхэхын орондо, харин малаа бэлшээжэ байдаг. Тиихэдэ аймагай олонхи колхозууд силос даралгын түсэб дүүргэдүй аад, энэ хүдэлмэри хэнэгүй.

Мүнөө таряа хуряалгын ябуулагдажа байхада соломо һурилэлгэ тон муугаар эмхидхэгдэнэ. Комбайнһаа гараһан соломо полинууд дээрээ обоолоотой хэбтэһээр.

Тэжээл бэлэдхэлэй эдэ дутагдалнуудые дары усадхажа, энэ хүдэлмэриин ябасые эрид түргэдхэхэ шухала. Колхоз бүхэн тэжээл бэлэдхэлэйнгээ түсэб заатагүй дүүргэхэ ёһотой.

А. Захаров.

Манай календарь

К. Э. Циолковский— ородой гайхамшаг эрдэмтэ

1951 оной сентябриин 19-дэ ородой элитэ эрдэмтэ, дирижабль байгуулгын ба реактивна хүдэлэлгын һуури табигша К. Э. Циолковскиин һаһанһаа нүгшэһөөр 16 жэлэй ой гүйсэбэ.

Гайхамшаг эрдэмтэ К. Э. Циолковский үргэлжэ-металлическа аэростат зохёохо, самолёт ба холо хүрэдэг ракетэ байгуулхэ проблемэнүүдые шиидхэлгэдэ бүхы ами наһаяа зорюулһан юм. К. Э. Циолковский һүүлшынгээ жэлнүүдтэ реактивна самолёт зохёон байгуулгаар амжалта туйлан хүдэлмэрилһэн байха юм. Тэрэ хадаа мүнөө үеын реактивна техникын һуури табигша ба реактивна хүдэлэлгын элитэ теоретик мүн.

К. Э. Циолковский 1857 ондо түрөө. Тэрэ хадаа 1885 онһоо хойшо агаарта тамаралгын ба авиациин талаар ажаллажа эхилээ һэн.

К. Э. Циолковский дирижабль, самолёт проектировалхэ зууραа, реактивна хүдэлэлгын проблемэнүүдэй шиидхэхы асуудалнуудта ехэнхи наһаяа зорюулһан, реактивна хүдэлэлгын теориие дэлхэй дээрэ анха түрүүн гаргаһан байна. Ракетын хүндэ хүнгэнэй шэгнүүр ба хэрэглэгдэхэ горючиин хэмжээ, газуулай урдан гаралгын скорость хоёрой хоорондын бэе бэеһээ дулдыдаһан ушарые математическэ үндэһөөр тодорхойлһон юм. Мүн «ракетэнүүлэй уравнени» реактивна хүдэлэлгын гол теоринь болонхой.

К. Э. Циолковский имагтал Агуухэ Октябрьска революциин илаһанай ашаар научна ажалябуулгаяа үргэдхэхэ дүүрэн арга боломжотой болоо һэн. Большевистскэ парти ба Советскэ правительство Циолковскиин ажалябуулгада тусхай анхарал хандуулдаг байгаа.

Советскэ эрдэмтэд Циолковскиин һургаалай үндэһөөр авиаци ба агаарта тамаралгын техникые хүгжөөн, Эхэ оронойнгоо алдар солые арбидхана.

Агитаторай блокнодой 17-дохи номер хэблэгдэбэ

«Агитаторай блокнодой» 17-дохи номер ород ба бурят-монгол хэлэнүүд дээрэ хэблэгдэбэ. Тэрэ хадаа габан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табилгые СССР дотор үнгэргэхэ тушаа эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитедэй пленумэй резолюцяар нээгдэнэ.

Хөөрэлдөө үнгэргэхэ материалнууд гэжэ бүлэгтэ «Эб найрамдалай ба арадуудай аюулгүй байдалай түлөө» гэһэн нүхэд Баймин, Гершман гэгшэдэй статья толилогдоо.

Һургуулиин ажабайдалһаа

СОСНОВО-ОЗЕРСКО ДУНДА ҺУРГУУЛИДА

НОМОЙНЬ ФОНД БАЯН БОЛОНО

Тус һургуули библиотекынгээ номой фондые баяжуулхын тула 700 түхэригэй уранһайханай шэнэ номуудые абаба. Тэдэнэй дунда Хоца Намсараевай, Цэдэн Галсановай, Жамсо Тумуновай ба бусад уранзохёолшодой номууд олоор абтаа. Энэ һургуулида 400 гаран эдир уншагшад тоологдоно.

ҺОНИРХОЛТОЙ БЭШЭГҮҮД

Үнгэрэгшэ һуралсалай жэлдэ тус дунда һургуулиие 27 һурагшад һайн сэгнэлтэнүүдтэйгээр дүүргээ юм. Мүнөө тэдэнэр Томск, Иркутск, Улан-Удэ ба бусад городуудай дээдэ һургуулинуудта һуража байна. Иркутск городһоо нүхэр Б. Баяров, Ц. Цыренов, Д. Намсараев (хүдөө ажалай институт), К. Бабуев, В. Варнаков (горно институт), мүн Томск городой политехническэ институдай студентнэр нүхэд Г. Тугулуков, В. Сараев, В. Лошкарев гэгшэд багшанартаа баясхалан хүргэжэ, һурагшадаа эрхим һайнаар һуралсахыень уряалжа бэшэгүүдые эльгээнэд. Һурагшад эдэ һонирхолтой бэшэгүүдынь уншахадаа, һургуулидаа эрхим һайнаар һурахабди гэһэн уялга абана.

АРБАН ХОЁР ЯНЗЫН КРУЖОГУУД ЭМХИДХЭГДЭЭ

Һургуулида ород ба бурят-монгол уранзохёолнуудтай танилсаха, орон нютагаа шэнжэлхэ, математикын, физикын, шатарай болон бусад кружогууд хүдэлмэрилжэ захалаа. Эндэ 300 шахуу һурагшад хабаадалсана.

2500 ТҮХЭРИГЭЙ ПРИБОРНУУД АБТАБА

Энэ дунда һургуулида 2500 гаран түхэригэй физическэ, химическэ элдэб приборнууд ба биологёор харуулан зааха хэрэгсэлнүүд абтаба. Мүнөө илангаяа ахалагша классуудай һурагшад физикэ ба химеэр элдэб лабораторна туршалгануудые хэдэг болоо.

Ц. Дандаров.

Окино-Ключевскэ хүүгэдэй гэр

Окино-Ключевскэ хүүгэдэй гэртэ 94 хүүгэд хүмүүжүүлэгдэнэ. Тэдэнэр һаруул сэбэрхэн таһалга соо урогоо бэлэдхэдэг ба сүлөөтэй сагтаа шатар, доминогоор наадажа амардаг. Тэндэ драматическа, хоровой, шатарай кружогууд эмхидхэгдэнхэй. 1951 оной зун эдир баянист Горелов, бишыхан дууша Касимова гэгшэд республиканска олимпиадада хабаадалсажа, эрхим амжалтануудые харуулаа.

Хүүгэдэй гэртэ хүмүүжүүлэгдэһэн Надежда Симонова Улан-Удын педучилищи дүүргэхэеэ байна. Авакум Куприянов гэгшэ түмэр замай техникумдэ, Иван Голубев, Иван Алексеев, Василий Паньков, Борис Болоков, Олимпий Разуваев гэгшэд ремесленнэ училищида эдэбхитэйгээр һуралсажа байна. Тэдэнэр хүмүүжүүлһэн багшанартаа бэшэгээр хандажа, баясхалан хүргэнэ.

Ф. Степанов.

Бичурын колхозууд барандаа радиотой болобо

Һаяхан барилгын-монтажна Управлениин бригада Бичурын аймагай Круминай нэрэмжэтэ колхоздо 5 ватт хүсэтэй радиоузел барижа дүүргэбэ. Энэ колхоз аймаг дотороо гансааран радиогүй байһан юм.

Аймагай бүхы 19 колхозһоо, 15-ниинь хэлхеэ холбооной Министерствын узелһаа радиофицировалэгдэһэн ба 4-ниинь өөһэдынгөө радиоузелтай болоһон байна. Мүнөө аймаг доторхи радиоузелнууд барандаа хүдэлмэрилнэ.

Хэлхеэ холбооной аймагай конторо договорой ёһоор, радиоузелнуудтай колхозуудта техническэ ба материальна туһаламжа үзүүлдэг юм.

Б. Самбуев.

Амжалтатайгаар угтахын түлөө

Бурмонторгын городской 1-дэхи отделениин хүдэлмэрилэгшэд магазинуудайнгаа коллективүүдтэ үнгэргэгдэһэн суглаанууд дээрэ эд бараанай эрьесын түсэбые үлүүлэн дүүргэлгээр Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 34-дэхи жэлэй ойе угтаха гэһэн уялга абаба. Тиихэтэйгээ хамта нэмэлтэ мёд, фрукт, жэмэс, овощь гэхэ мэтын эдеэ хоолой зүйлнүүдые 300 мянган түхэригтэ хүрэтэр худалдан абажа наймаалха, магазинһаа гадуур зөөн шэрэжэ худалдаха жэжэ наймаа үргэдхэхэ гэжэ шиидэбэ.

Бурмонторгын городской отделени август һарынгаа түсэб 103 процент дүүргэ. № 32, 90, 19 магазинууд түрүү магазинуудай зэргэдэ гараһан байна.

И. Гроссман.

Кино харуулга һайжараа

Мухаршэбэрэй аймагай 3 нүүдэл кино таһалгаряагүйгөөр хүдэлмэрилжэ, колхозуудтаа һарадаа 3—3 дахин кино харуулна. Мүнөө колхоз бүхэнэй правлениин гэр соо киноустановкын һара бүриин маршрутна график үлгөөтэй байдаг болоо.

Д. Дашипылов.

Колхозно ажабайдалай үндэһэн хуулиие наринаар сахиха

★

А. ИВАНОВ, СССР-эй Правительствын дэргэдэ колхозуудай хэрэгые эрхилхэ Соведэй БМАССР-тэхи түлөөлэгшэ.

★★

...ажахын артелиин ста... Уставые наринаар сахин... колхозуудые эмхидхэлэй... талаарнь улам саашадаа ...үлхэ, тэдэнэй ниитын ажа...хы талаарнь хүгжөөхэ ба ...уудай болбосон ажабай... улам һайжаруулха асуу...дые амжалтатайгаар шиид...ргагүй.

...ондо, гитлеровскэ эзэмдэг... бута сохиһоной һүүлдэ, Сталинай үүсхэлээр колхо... хүдөө ажахын артелиин ...хилгын шалгалта үнгэр... байгаа. Энэ шалгалта ха...хозой Уставые будүүлигээр ... ба хазагайруулһан яба...дые элирүүлһэн байна. ...үдэр буруугаар гарга..., колхозно ниитын зөөри ...ба газар үбэршэлэн эдлэ...ршэлэн хүдөө ажахын ар... хэрэгые хүтэлхэ демокра... үндэһэнүүдые сахихагүй ...ээр хүдөө ажахын арте... Устав эбдэгдэһэн байха юм. ...Р-эй Министрнүүдэй Совет ...П(б)-гэй ЦК болбол эдэ бу...агайруулгануудые элирүүл...ан жэлэй саада тээ—1946 ...сентябриин 19-дэ, «Хүдөө ... артелиин Уставые колхо... эбдэһэн ябадалнуудые ...ха хэмжээнүүд тухай» тог...граһан байна. Энэ тогтоол ... СССР-эй Министрнүүдэй ...ба ВКП(б)-гэй ЦК болбол ...о байгуулалта тушаа ...ба советскэ гүрэнэй поли... хазагайруулһан ябадалые ...руушаажа, иимэ хазагай... колхозуудай хэрэгтэ ...ай ороной социалистиче... байгуулалтада тон ехэ ... ябадал мүн гэжэ сэгнэ...һэн байна. Парти ба правительствын энэ тогтоолой үндэһөөр, хүдөө ажахын артелиин Уставые эбдэхэ ябадал усадхаха нилээд ехэ хүдэлмэри хэгдээ. Колхозно байгуулалта тухай, колхозно ажабайдалай хуулиие наринаар сахиха тухай парти ба Советскэ гүрэнэй анхарал оролдолго хадаа дайнай хойто тээхи табанжэлэй түсэбые хүдөө ажахын талаар амжалтатайгаар дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ хэрэгтэ тон ехэ удхашанартай.

Бурят-Монголой АССР-эй колхозууд дайнай хойто тээхи табан жэл соо хүдөө ажахыгаа хүгжөөлгөөр зарим тэды амжалта туйлаа. Гэхэтэй хамта, хэрбээ нютагуудтахи партийна, советскэ, хүдөө ажахын органуудай болон колхозуудай правленинүүдэй зүгһөө хүдөө ажахын артелиин Устав наринаар сахижа, тэрээниие эбдэгшэдтэй үдэр бүриин ба шанга тэмсэл ябуулаа һаань, республикымнай хүдөө ажахые, илангаяа малажалые хүгжөөлгын амжалтанууд бүришье һайн байха һэн.

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой дүрбэдэхи пленум болбол хүдөө ажахые хүтэлбэрилгэдөө ВКП(б)-гэй обкомой бюрогой, Бурят-Монголой АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВКП(б)-гэй айкомууд ба аймгүйсэдкомуудай гаргаһан ехэхэн алдуунууд ба дутуунуудые большевистскэ үнэн сэхээр элирүүлжэ, республикын хүдөө ажахын гээгдэжэ ябаһан гол шалтагаануудай нэгэн тухай —республикын колхозуудта хүдөө ажахын артелиин Уставые эбдэхэ ябадалай мүнөө хүрэтэрөө үргэлжэлжэ байһан тухай зааһан байгаа. Хүдөө ажахын артелиин Устав эбдэхэ ябадал колхозно ниитын ажахыда тон ехэ хохидол ба колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаарнь улам хүгжөөлгэдэ һаад ушаруулдаг байна. Республикын зарим колхозууд гүрэнэйнгөө урдахи түрүүшын уялгые —хүдөө ажахын продуктнуудые хаһа саг соонь тушааха уялгаяа тон хангалтагүйгөөр дүүргэнэ. Түнхэнэй, Яруунын, Хэжэнгын ба Закаменай аймагуудай олонхи колхозууд ургаса хуряалга болон гүрэндэ таряа тушаалгые ябшо удаанаар ябуулна, тэдэ колхозууд гүрэнэйнгөө урдахи уялгые дүүргэлгэдэ буруугаар хандана, хүдөө ажахын артелиин Уставые эбдэхэ замда ороно. Зарим колхозуудай правленинүүд гүрэндөө хүдөө ажахын ондоошье продуктнуудые саг соонь тушаахын түлөө большевистскэ тэмсэл ябуулнагүй.

Колхозуудай эдлэлдэ хэтэ мүнхэдөө үгтэһэн газар хадаа тэдэнэй ажал-ябуулгын үндэһэн база болоно. Тиимэһээ өөһэдынгөө газарые хэрэгтэй шэглэлээрнь ашаглаха гээшэ колхозуудай правленинүүд ба колхознигуудай эгээн түрүүшын шухала уялга мүн. Гэбэшье, колхозно ниитын газарые ондоо тээшэнь гаргашалһан олон тоото баримтанууд үзэгдэдэг байна. Колхозойнгоо газарые зарим колхознигуудай өөһэдөө мэдээд, хэм гадна ехээр эдлэдэг гү, али колхозуудай правленинүүд ба түрүүлэгшэнэр колхознигуудта хуули буса ехээр үгэдэг, организацинууд ба зарим нюурнуудта эдлүүлдэг, үгышье һаа тэдэ организацинууд ба нюурнууд өөһэдөө мэдээд колхозой газар эдлэдэг байха юм.

Жэшээнь, байгша оной түрүүшын хахад соо республикын колхозуудай 100 гаран гектар ниитын газар хулгайлагдаһан байна. Прибайкальска аймагай «Путь коммунизма» колхозой правлени ГЭС-эй директор Кайдыш гэгшэдэ хуулиин ёһоор 0,15 гектарай орондо 0,80 гектар бууса шадарай участок таһалан үгөө. Мүн энэ колхозой колхозница Е. Дурец өөрынгөө бууса шадарай участогые 300 түхэригөөр үмсэ нюурта эдлүүлһэн байна. Бичурын аймагай Гочитска сельсоведэй Калининай нэрэмжэтэ колхозой 2 гектар газарые Бичурын сахарай завод, 1,03 гектар газарые Бичурын МТС (директорынь нүхэр Нетёсов) өөрөө мэдэжэ эдлээ. Нүхэр Нетёсов хадаа хэдэн жэлэй турша соо колхозой газар өөрөө мэдэжэ эдлэһэнэйнгээ түлөө нэгэнтэ бэшэ хэһээгдэбэшье, тэрээнһээ ямаршье һургаал абаагүй. Колхозой газар эдлэлгын талаар хүдөө ажахын артелиин Устав эбдэлгэ республикын бусадшье аймагуудта үзэгдэнэ.

Томо малые жэжэ, залуу малаар андалдаха, малаа үнэгүй сэнгээр худалдаха мэтын буруу практика хадаа колхозуудай ниитын ажахыда ехэ хохидол ушаруулна. Малайнгаа тоо толгойе олошоруулха түсэбөө дүүргээгүй байгаад, зарим колхозууд олон толгой малаа доторой-ажахын хэрэгсэлдэ гаргашална. Жэшээлхэдэ, энэ жэлэй 8 һарын турша соо республикын колхозуудай 8 мянга үлүүтэй толгой гансахан эбэртэ бодо мал доторой-ажахын хэрэгсэлдэ гаргашалагдаһан, тиихэдэ Курумканай ба Сэлэнгын аймагууд туд бүридөө 1000 гаран толгой үхэр гаргашалһан байха юм. Түнхэнэй аймагай «Гигант» колхозой түрүүлэгшэ М. Зверев өөрынгөө дутын хүнүүдтэ колхозно ниитын малые үнэгүй сэнгээр худалдадаг ба уриһаар үгэдэг, мүн өөрыгөөшье мартадаггүй байна. Малайнгаа тоо толгойе олошоруулха түсэбөө дүүргээгүй байбашье, тус колхозой правлени энэ жэлдэ 1 үнеэ, 1 мори худалдаа. Колхозой кладовщик С. Зверев колхозойнгоо 4 ехэнүүд поршоонхо, түрүүлэгшэ М. Зверев—2 поршоонхо, колхозой ветсанитар И. Безотечество—10 поршоонхо 75—75 түхэригөөр худалдан абаһан байха юм. Иигэжэ, колхозой түрүүлэгшэ М. Зверев түрүүтэй ниитын зөөридэ обтогшод колхозойнгоо гахайн фермые хоорондоо хубаан дууһажа байна. Аймагай организацинуудай шанга хиналта тогтоогоогүй дээрэһээ мүн бусадшье аймагуудай зарим колхозууд ниитынгээ адуу мал хуули бусаар андалдаха, худалдаха ба үрихэ ябадал гаргана. Ниитын малажал хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбые дүүргээгүй байбашье, Бичурын, Заиграйн, Хориин, Хэжэнгын ба бусад аймагуудай олонхи колхозууд олон толгой малаа аладаг ба худалдадаг байна.

Тэрэшэлэн колхознигуудай олоһон ажалта үдэрые хараадаа абангүйгөөр, колхозуудай түрүүлэгшэнэрэй бэшэлгээр колхозуудай складуудһаа продуктнуудые табиха, бусад ондоо нюурнуудта миинтээр үгэхэ гү, али үнэгүй сэнгээр худалдаха тон буруу практика үшөө усадхагдаагүй. Зарим колхозуудай түрүүлэгшэнэр хүдөө ажахын артелиин Уставые эбдэжэ, ниитын зөөриие өөрынгөө зөөри шэнгеэр убайгүйгөөр мэдээлнэ, тиигэжэ колхоздоо тон ехэ хохидол ушаруулна. Колхозой тушаалта нюурнуудта колхозой кассаһаа мүнгэ уриһаар үгэхэ ябадал илангаяа олоор үзэгдэдэг. Тэдэ нюурнууд колхозой кассаһаа абаһан мүнгөөрөө колхоздоо эд хогшол худалдажа абадаггүй, тэрэ мүнгэеэ кассадань бусаадаггүй байна. Тиихэдэ колхозуудай түрүүлэгшэнэр өөһэдөө ехэ мүнгэ уриһаар абаад, тэрэ мүнгэеэ гаргашалһан тухайгаа тоосодоггүй, гаргашалагдангүй үлээшэень колхозойнгоо кассада тушаадаггүй гэхэ мэтэ. Жэшээнь, 1951 оной июлиин 1 болотор республикын колхозуудай 30 гара мянган түхэриг мүнгэн колхознигуудай гарта байһан байна. Түнхэнэй аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой 11 мянга гаран түхэриг мүнгэн уриһаар үгтэнхэй, «Гигант» колхозой түрүүлэгшэ М. Зверев колхоздоо 1800 түхэриг мүнгэ үритэй байха юм. Олон тоото иимэ жэшээнүүдые харуулжа болохо байна.

Олон колхозуудай түрүүлэгшэнэр колхознигуудай хамтын суглаагаар баталагдаһан оршо-гаршын сметые сахидаггүй, гүрэнэй банкһаа гадуур мүнгэеэ гаргашалдаг, үмсэ нюурнуудһаа продуктнууд болон материалнуудые худалдан абадаг байна. Олон колхозууд хүдөө ажахын банкдахи капиталовложениингээ счёдые саг соонь хүсэлдүүлэн дүүргэдэггүй, тиигэжэ ниитынгээ ажахые хүгжөөхэ үндэһэ һууринуудые эбдэдэг байха юм. Гүрэнэй зүгһөө тон ехэ хүнгэлэлтэ хэгдэһэн болобошье, капиталовложениин счёдые хүсэлдүүлэн дүүргэхэ талаар байгша онойнгоо гурбан кварталай түсэбые республикын колхозууд оройдоо 78 процент дүргэ.

Зарим колхозуудта ажалай жаяг заршамай доодо хэмжээндэ байһан ябадал хүдөө ажахын хү-

(Үргэлжэлэлынь 4-дэхи нюурта)

Мэргэжэлтын зүбшэл

НАМАРТАА СИЛОС ДАРАХА ТУХАЙ

Манай республика дотор хартаабхын, сахарна свеклын, овощьной культурануудай ба тэжээлэй корнеплодуудай нилээд ехэ талмайнууд бии. Эдэ культурануудай набша эшэ хадаа ниитын малда хоол һайнтай тэжээл болоно. Гэбэшье, һүүлэй үе болотор эдэ ургамалнуудай үлэгдэлнүүдые манай колхозууд тон багаар хэрэглэдэг байгаа. Тиимэһээ ургасын эдэ үлэгдэлнүүд тэжээлэй балансда оруулагдадаггүй байһан юм.

Овощиин ба корнеклубнеплодуудай набша эшые дүүрэнээр хэрэглэхэ шухала. Тэдээниие силос болгожо малда эдюулбэл, бүришье һайн байна. Овощиин, хартаабхын ба тэжээлэй корнеплодуудай бүхы үлэгдэлнүүдые дууһынь силосовалаа һаа, манай республикын колхозууд хэдэн арбаад мянган тонно силос намартаа даража шадаха байна. Гадна, эртэ сабшагдаһан участогууд дээрэ ургаһан ногоо силос дарахын тула дахин сабшаха хэрэгтэй. Силос дарахын тула тариһан наран сэсэг хүйтэн болотор силосовалжа үрдихэ ёһотой.

Силос үбэлжэлгын үедэ бэлшээриин ногооной орондо малда эдюулэгдэжэ, тэжээлэйнь рациондо нилээд ехэ һуури эзэлдэг юм. Һайнаар дарагдаһан силос тэжээлэй бодосууд ба витаминуудаар элбэг байдаг. Зүгөөр, һүнэй кислота бии болгодог тула сахарынь үгы болодог. Силос хадаа малай бэеые һайжаруулдаг, ашаг шэмыень дээшэлүүлдэг юм. Һайнаар дарагдаһан силос үхэртэ, хонидто, ямаадта, гахайнуудта, кролигуудта ба гэрэй шубуудта эдюулхэдэ болохо. Һүнэй малда эдюулхын тула силос илангаяа ехээр хэрэглэгдэдэг. Силос эдижэ байһан үнеэд үбэлжэлгыншье үедэ һүтэй байдаг юм.

Хоол һайнтай силос бэлдэхын тула тэрээниие зүбөөр дараха хэрэгтэй. Силос даралгын техникые сахяагүйһаа энэ тэжээл үжэнхэй муухай үнэртэй боложо, тэрээниие мал эдидэггүй. Тусхай микроорганизмууд — молочнокисла бактери болбол силослэгдэжэ байһан тэжээлэй сахарһаа һүнэй кислота бии болгожо, силосые эһэнхэй амтатай болгодог ба гутаха үжэхэ ябадалһаа хамгаалдаг байна. Тэжээл сахар ехэтэй байха тумаа бэлээр силосовалагдадаг, һүнэй кислота улам ехээр гаргадаг ба һайнаар хадагалагдадаг юм. Сахар багатай тэжээл муугаар силосовалагдаха.

Советскэ эрдэмтэд тэжээл силосовалгын научна теори зохёогоо. Энэ теориин ёһоор зарим ургамалнуудай хэды шэнээн сахартайнь мэдэгдэһэн, тиигэжэ сахарайнгаа хэмжээгээр ямараар силосовалагдаха байһаниинь мэдэхэ арга олдоһон байна. Силос болгогдохо ургамалнууд гурбан ондоо группада хубаагдадаг: бэлэхэнээр силосовалагдаха, бүхөөр силосовалагдаха ба оройдоо силосовалагдахагүй. Бүхөөр силосовалагдадаг гү, али оройдоо силосовалагдадаггүй ургамалнуудые силосовалхын тула тэдээниие бэлэхэнээр силосовалагдадаг ургамалнуудтай холихо хэрэгтэй. Намартаа наран сэсэг, столовын капуста, морковой, свеклын, турнепсын набша эшэнүүд, мүн тэрэшэлэн хоёрдохёо сабшагдаһан ногоон бэлэхэнээр силосовалагдадаг, тэдээниие амяар амяарайнь гү, али ямаршье хэмжээтэйгээр холижо байгаад силосовалхада болохо юм. Хартаабхын эшэ бүхөөр силосовалагдадаг группада ородог тула бэлэхэнээр силосовалагдадаг ургамалнуудтай холижо силосовалагдаха ёһотой. Овощиин ба хартаабхын үлэгдэлнүүдые силосовалхадаа шадаал һаа тэрээниие шорой халдахаахагүй ёһотой, юуб гэхэдэ, муухай болгогдоһон набша эшэ малай хотые үбшэлүүлжэ болохо байна. Шоройдо зууралдаһан набша эшэнүүдые силосовалхын урда тээ һайтар угааха шухала.

Корнеплодой эшэнүүд шиг нойто ехэтэй байдаг тула силосовалхын урда тээ тэрээниие нэгэ бага хатааха гү, али 30 процент хүрэтэр михиинэ нэмэхэ хэрэгтэй. Тэрээнэй тула корнеплодуудай эшые жэжээр хэршээд михиинэтэй холижо, һайса худхаха болоно. Хартаабхын эшэнүүдые силосовалхын тула хартаабха малтахаһаа 3 хоног урид сабшадаг юм. Тэрээнһээ эртэ сабшаа һаа хартаабхын ургаса муудажа болохо байна. Хэрбээ хюруугай унаха байгаа һаань, хартаабхын эшые урид сабшажа абаха хэрэгтэй, юуб гэхэдэ, хюрууда сохигдоһон хартаабхын эшэ тэжээлэйнгээ шанарые гээдэг юм. Хартаабхын эшэнүүдые хэршэжэ, тэрээндэ капустын набшаһа, хоёрдохёо сабшагдаһан ногоо гү, али тэжээлэй корнеплодуудай эшэнүүдые холижо силосовалха ёһотой. Иигэжэ силосовалагдаһан хартаабхын эшэ һайн тэжээл болодог.

Намартаа силос дарахадаа силос даралгын гуримые наринаар сахиха хэрэгтэй. Хэршэгдэһэн силосээ һайтар нигтаруулха, имагтал ханалагдажа жэлэгдэһэн нүхэнүүдтэ дараха, траншейнүүд ба нүхэнүүдтэ силос дараһанай һүүлээр тэрээниие хиигүйгөөр хушаха ёһотой.

Намартаа силос даралгын түсэбые дүүргэхэ хэрэгтэ машинно-тракторна станцинууд нилээд ехэ үүргэ дүүргэхэ байна.

Манай республикын бүхы колхозууд силос даралгын түсэбые бүрин дүүргэхэ, наран сэсэг, хүдөөгэй отава, овощиин, тэжээлэй корнеплодууд ба хартаабхын эшэнүүд болон үлэгдэлнүүдые дууһыень хэрэглэжэ, ниитынгээ адуу малда һайн шанартай шэмэтэ тэжээл бэлэдхэхэ дүүрэн арга боломжотой.

В. Дерюгина, агроном.

Баргажанай аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой дархан Самбу Походиев үдэр бүриингөө нормые 140—180 процент дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Походиев кузница соогоо хүдэлмэрилжэ байна.

А. Мантаевай фото.

Баясхалан хүргэнэбди

Үндэр баян ургасаяа түргэн хуряажа абаха тэмсэл колхозно полинууд дээрэ мүнөө боложо байна. Монсогоршье оролоһо гээнгүйгөөр энэ ургасые хуряажа абаха хэрэгтэнь городуудай ажалшад колхозно таряашадта али болохо туһаламжа үзүүлдэг заншалтай болонхой.

«Заготживсырьегой» республиканска конторын (эрхилэгшэнь нүхэр Б. Б. Сельверов) коллективэй 32 хүдэлмэришэд ба албахаагшад энэ жэлэй сентябриин 13-да манай колхоздо ерэжэ, ехэхэн туһаламжа үзүүлбэ. Тэдэнэр нэгэ үдэр соо хүдэлмэрилхэдөө, аяар 2220 пүүд таряа сэбэрлэжэ, үрһэнэй кондицида хүргэбэ.

Колхозойнгоо правлениин, партийна организациин ба бүхы колхознигуудайнгаа үмэнэһөө тус коллективэй гэшүүдтэ халуун баясхалан хүргэнэб.

Д. Цыренжапов, Иволгын аймагай «Улаан Оронго» колхозой правлениин түрүүлэгшэ.

Баян слзо

Бурмонкоопсоюзай загаһанай ажахын хүдэлмэришэд амжалтатуйлан ажаллажа, загаһа бариха гурбадахи кварталайнгаа түсэб болзорһоонь нэгэ һара урид, 20 процентээр үлүүлэн дүүргэбэ.

Загаһа бариха жэлэйнгээ түсэбүүдые дүүргэһэн Прибайкальскын, Кабанскын, Байкало-Кударын аймпотребсоюзуудай загаһанай ажахын коллективүүд энэ мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлжэ ябана. Прибайкальска болон Байкало-Кударын аймпотребсоюзуудай загаһанай ажахынууд 600 — 600 пүд эрхим һайн шанартай омуль түсэбһөө гадуур бариад, загаһа барилгаяа улам эршэтэйгээр үргэлжэлүүлжэ байна.

С. Баторов.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, сентябриин 17. (ТАСС). Бүхы фронтнууд дээрэ Корейскэ Арадай армиин соединенинүүд Хитадай арадай һайндуратанай частьнуудтай нигта хани харилсаатай ябажа, дайсанай добтолгонуудые амжалтатайгаар гэдэргэнь сохижо үргэлжэлөөд, тэрэнэй хүнүүдтэ ба техникэдэ ехэ гээлтэ хоролтонуудые ушаруулжа байна гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Үсэгэлдэр зүүн бэеын райондо Арадай армиин частьнууд дайсанай 2 судные шэнгээһэн ба 2 судные ехээр гэмтээһэн байна, тэдэ судно-нууд Кодзе аралда дүтэлжэ ерээд, эрье шадарай һуурин газарнуудые зэрлиг муухайгаар буудаһан байна.

Мүнөөдэр Арадай армиин зенитнэ частьнууд ба самолёдуудые агнан буудагшадай отрядууд дайсанай 7 самолёт унагаагаа, тэдэ самолёдууд Саривонь, Синмак, Анак, Хваньчжу, Нампхо ба Вонсан городуудай районуудые зэрлиг муухайгаар бомбодохо ба буудаха ябадалда хабаадаһан байна.

Немецкэ арадта Германска Демократическа Республикын арадай палатын хандалга

БЕРЛИН, сентябриин 15. (ТАСС). Сентябриин 15-да өөрынгөө онсо заседани дээрэ, Германска Демократическа Республикын арадай палата бүхы немецкэ арадта хандаһан хандалга баталан абаа, тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Бүхы немецүүдтэ!

Немецкэ бүхы партинуудта ба организацинуудта!

Нэгэдэл ба эб найрамдал тээшэ эрмэлзэһэн немецкэ арадай дура хүсэл хадаа Германска Демократическа Республикын ба Баруун Германиин түлөөлэгшэдэй ниитэ германска зүблөө зарлаха тухай дурадхал Германска федеральна республикын федеральна парламентда хэхыень Германска Демократическа Республикын арадай палатые уряалһан байна.

Ниитэ германска зүблөөн иимэ зорилгонуудые шиидхэхэ ёһотой гэбэл:

1. Эб найрамдалда дуратай, единэ, демократическа Германиие байгуулха зорилгоор национальна суглаанда ниитэ германска сүлөөтэ, тэгшэ эрхэтэ ба нюуса, демократическа һунгалтануудые хэхэ.

2. Германитай эбэй договор түргөөр баталхые ба эзэмдэлгын бүхы сэрэгүүдые Германиһаа удаа дараалан гаргалгые эрихэ.

Манай эсэгэ орониие хахалан хубааха ябадалда эсэс табиха. Амгалан ажаһуухын тулада бидэнэр эбэй ёһоор нэгэдэхэ ёһотойбди. Германида шэнэ дайн бэшэ, харин амгалан байдал шухала, бомбонууд ба һандаргалга бэшэ, харин амгалан байгуулалта хэрэгтэй.

Арадай палата болбол ниитэ германска зүблөө зарлаха тухай дурадхалые дэмжэхэ гуйлтатайгаар бүхы немецүүдтэ, бүхы демократическа партинуудта ба организацинуудта хандана. Германида удаан сагай эб найрамдал туйлаха ба нэгэдэл байгуулха хэрэгтэ нэгэдэлэй дайсадай һаад хэхэ ябадал тохёолдуулжа болохогүй.

Ниитэ германска зүблөө зарлахые эригты!

Германиин нэгэдэлэй түлөө ба эбэй договор түргөөр баталуулхын түлөө тэмсэгты!

Единэ, бэеэ даанхай, демократическа ба эб найрамдалда дуратай Германи мандаха болтогой!

Немецүүд — нэгэдэе!

Германска Демократическа Республикын арадай палата.

Берлин, 1951 оной сентябриин 15».

Японитой хуулибуса „эбэй договор“ баталалга тушаа

ПХЕНЬЯН, сентябриин 16. (ТАСС). Үсэгэлдэр Кореяын центральна телеграфна агентство болбол Японитой хуулибуса «эбэй договор» баталалга тушаа Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын гадаадын хэрэгүүдэй Министр Пак Хен Енэй мэдүүлгэ толилоо.

Мэдүүлгэ соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын правительство болбол Японитой нэгэн талын эбэй договор баталалгада эсэргүү эрид протест мэдүүлнэ, энэ оной сентябриин 8-да США ба тэрэниие дагагша гүрэнүүд Сан-Францискода тус договор баталһан байна.

«Эбэй договор» гэдэг энэ хуули буса документ хадаа Азиин арадуудта эсэргүү агрессивнэ дайе американска империалистнуудай саашадань үргэдхэхэ аюултай алхам болоно. Японийн һэргээгдэжэ байгаа зэбсэгтэ хүсэнүүдые нээмэл болгохо, тэдэниие бэхижүүлхэ ба Азида национально-сүлөөрэлгын хүдэлөө дараха ябадалда японско милитаризмын хүсэнүүдые ашаглаха, Советскэ Союзда ба Хитадай Арадай Республикада добтолхо плацдарм болгохо зорилгоор энэ договор баталагдаһан байна. Тиимэһээ уласхоорондын ниитэдэ мэдээжэ хэлсээнүүдые зүришэн, США-гэй правительство болбол агууехэ хоёр гүрэнэй —Советскэ Союзай ба Хитадай Арадай Республикын хабаадалгагүйгөөр договор бэлэдхэһэн ба баталһан байна, эдэ хоёр гүрэнүүд милитаристска Японийе бута сохилгодо шиидхэхы үүргэ дүүргэһэн, японско агрессиин добтолгодо нэгэтэ бэшэ дайрагдаһан байна. Эдэнэр Японийе демократизацилха ба демилитаризацилхые ехээр хүсэдэг юм. Азида эб найрамдалай шухала факторнууд — Советскэ Союзай ба Хитадай Арадай Республикын хабаадалгагүйгөөр, Япони тушаа эбэй бодото шиидхэбэри хангагдажа болохогүй юм гэжэ элүүр ухаантай хүн бүхэн тодорхойгоор ойлгоно.

Американска ба японско империалистнуудай хоорондохи энэ хэлсээн Кореядэ эсэргүү шэглүүлэгдэһэн байна, тэдэнэр Хитадта добтолон орохо сэрэгэй плацдарм гэжэ Кореяе харана. Эдэ хорото ябуулгануудтань нэн түрүүн корейскэ арад дайрагдаад, мүнөө эрхэ сүлөөтэй ба бэеэ даанхай байха эрхээ баатарлигаар хамгаалжа байна, тэрэ эрхэнь Каирска деклараци дотор баталагдаһан байгаа. США уласхоорондын уялгануудаа эбдэбэ. Кореяын бэеэ даанхай байдал хангахын орондо, тэдэнэр Кореяе шуһаар будаа, һандаргаа. Корейскэ арадые боолшолхо гэһэн бүхы һэдэлгэнүүдэйнгээ буруу һүрэхэдэ, американска империалистнууд корейскэ арадта дахин добтолхыень Кореяын бузар дайсан—японско империализмые тухирна.

Сан-Францискодахи договор хадаа эб найрамдалай договор бэшэ, харин дайнда бэлэдхэхэ договор мүн.

Бүхы корейскэ арадай дура хүсэл бэелүүлдэг Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын правительство Японитой баталагдаһан «эбэй договорые» мэдэржэ шадахагүй, ушарынь тус договор хуули буса ба бодото хүсэгүй байна.

Баруун Германида бүгэдэниитын сэрэгэй уялгата алба бии болгохо һанаатай

ВЕНА, сентябриин 16. (ТАСС). «1952 оной февральһаа оройтонгүйгээр бүгэдэниитын сэрэгэй уялгата албан бии болгогдохо» гэһэн гаршагтайгаар «Дер абенд» газетэ Боннһоо үсэгэлдэр иигэжэ мэдээсэбэ:

Баруун Германида 1952 оной февральһаа оройтонгүйгөөр бүгэдэниитын сэрэгэй уялгата албан бии болгогдохонь гэжэ эли болоо. Вашингтондо баруун гүрэнүүдэй гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүд немецкэ зэбсэгтэ хүсэнүүдые официальна һэргээн байгуулха тухай ба Баруун Германитай «эбэй договор» баталха тухай нэгэн һанаалаар шиидхэһэн байна, тэрэнэй һүүлээр баруун германска милитаристнууд ба американецууд 250 мянган хүнэй тоотой баруун германска армиие түргөөр байгуулха гэжэ дурадхана. Американска экспортно-импортнэ банк армиие түргөөр бүридүүлхын тулада Баруун Германида 200 миллион доллар хэмжээтэй урьһаламжа үгэхөөр хараалба гэжэ Бонндо хэлсэнэ.

Колхозно ажабайдалай үндэһэн хуулиие наринаар сахиха

Түгэсхэл. Эхиниинь 3-дахи нюурта

дэлмэринүүдые саг соонь дүүргэхэ хэрэгтэ ехэ һаад ушаруулна. Олон колхознигууд колхозно үйлэдбэриингөө үдэр бүриин ажал хүдэлмэридэ заримдаа колхозуудай правлениин гэмээр хабааданагүй. Жэшээнь, Түнхэнэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо мүнөө хүрэтэрөө үхибүүдэй яслинуудай эмхидхэгдээгүй дээрэһээ ажал хэжэ шадаха 54 колхозницанууд ажалта үдэрэй тогтоогдоһон минимум олоогүй байха юм. Мүн бусадшье аймагуудай зарим колхозуудта иимэ ушар үзэгдэнэ. Республикын зарим колхозуудта колхознигуудай ажалые үдэрэй багсаагаар түлэдэг тон буруу практика мүнөө хүрэтэрөө усадхагдаагүй. Зарим колхозуудта олон колхознигууд үдэрэйнгөө нормые дүүргэдэггүй байха юм.

Артелиин хэрэг хүтэлбэрилгэдэ колхознигуудай эдэбхитэйгээр хабаадаа һаа, хүдөө ажахын артелиин Уставые эбдэхэ ябадал саг соонь уридшалан зайсуулгада нилээд туһа болохо байгаа. Гэхэтэй хамта, Уставай ехээр эбдэгдэдэг колхозуудта колхознигуудай хамтын суглаанууд тон үсөөн зарлагдана, зарлагдаашье һаа, тэрээндэ артелиин хахадһаа үсөөнхи гэшүүд ерэнэ гэжэ шалгалта харуулаа. Колхознигуудай хамтын суглаан дээрэ шиидхэгдэхэ ёһотой колхозно байгуулалтын олон асуудалнууд гансахан колхозой правлениин заседани дээрэ шиидхэгдэдэг гү, али колхозой түрүүлэгшэ гансаараа шиидхэдэг байна. Кабанскын, Заиграйн, Иволгын, Түнхэнэй, Бичурын ба бусад аймагуудай олон колхозуудай хамтын суглаануудта колхознигуудай оройдоо 30—50 процентнь хабаадана, суглаанууд ямаршье бэлэдхэлгүйгөөр, үсөөн үнгэргэгдэнэ гэжэ шалгалта тэрэшэлэн харуулаа. Зарим колхозуудта суглаанай протоколнууд хайша хэрэгээр бэшэгдэнэ, колхознигуудай үгэ хэлэлгэнүүд ба дурадхалнууд тэрээн соо бэшэгдэнэгүй, хамтын суглаанай шиидхэбэриин шалгалта үнгэргэгдэнэгүй гэжэ тэмдэглэхэ шухала.

Хүдөө ажахын артелиин Уставые эбдэһэнэйнгээ түлөө олон гэмтэ нюурнууд партийна, административна болон хуулиин ёһоор шангаар хэһээгдэнхэй. Гэбэшье, колхозно ажабайдалай хуулиие эбдэгшэдэй зарим хэрэгүүдые хаража үзэхэдөө судебнэ органууд ямаршье шалтагаангүйгөөр ехээр удааруулна. Жэшээнь, Түнхэнэй аймагай «Улаан Шулуута» колхозой түрүүлэгшэ байһан Г. Тангаевай, Тарбагатайн аймагай «Серп и Молот» колхозой түрүүлэгшэ байһан А. Назаровай гүрэндэ харша гэмтэ хэрэгүүдые судебнэ органууд тон удаан хаража үзэнэ. Хүдөө ажахын артелиин Уставые эбдэгшэд шангаар хэһээгдэхэ, колхоздо ушаруулһан хохидолынь дүүрэн хүсэлдүүлэгдэхэ ёһотой.

Республикын колхозуудта хүдөө ажахын артелиин Уставые ехээр эбдэһэн ба хазагайруулһан ябадал хадаа «Хүдөө ажахын артелиин Уставые колхозуудта эбдэһэн ябадалнуудые усадхаха хэмжээнүүд тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолой дүүргэлтын хойноһоо зарим аймгүйсэдкомууд ба партиин айкомуудай, илангаяа хүдөө ажахын таһагуудай хиналтаяа һүүлэй үедэ һуладхаһан дээрэһээ болоо. Артелиин Уставые эбдэһэн баримтануудай элирүүлэгдэбэшье, тэрээниие бүрин усадхахын ба дахинаа дабтагдахагүйн тула хүсэд хэмжээнүүд абтадаггүй, Устав эбдэгшэдтэ зөөлэнөөр хандаха ябадал үсөөн бэшэ үзэгдэдэг. Бичурын, Түнхэнэй, Заиграйн ба бусад аймгүйсэдкомууд байгша оной түрүүшын хахадай турша соо колхозуудта хүдөө ажахын артелиин Уставай хэр зэргэ сахигдажа байһаниие гүнзэгыгөөр шалгаагүй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-эй дурсагдагша тогтоолой дүүргэлтын хойноһоо хиналта хэхэ тухай асуудал өөһэдынгөө заседанинууд дээрэ зүбшэн хэлсээгүй байха юм.

Хүдөө ажахын артелиин Уставые эбдэхэ ябадал усадхалга хадаа колхозно байгуулалтын гол зорилгые шиидхэхэ — колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаарнь улам саашань бэхижүүлхэ ба ниитынь зөөриие арбидхалга хангаха байһаниинь хараадаа абажа, партийна, советскэ, хүдөө ажахын органууд болон колхозууд хүдөө ажахын артелиин Уставые эбдэхэ ябадал ойрын үедэ бүрин усадхаха зорилготой.

Спорт

Һурагшадай эст[illegible]

Сентябриин 16-да һ[illegible]
жэлэй эхилэлгэдэ зорю[illegible]
городой һурагшадай [illegible]
эстафетэ болобо. Эстафе[illegible]
дааанда 1188 эдир спор[illegible]
хабаадалсаа.

Үдэрэй арбан хоёр част[illegible]
гадай группада түрүүшы[illegible]
үгтэһэн байна Табин д[illegible]
манда түрүү һуури [illegible]
Түрүүшын урилдаанда [illegible]
да һургуулиин басагад[illegible]
Хоёрдохи урилдаанда №[illegible]
һургуулиин 2-дохи коман[illegible]
лээ. Гурбадахи урилдаан[illegible]
65-дахи дунда һургуулин[illegible]
команда гараба Эдэ ко[illegible]
лай хоорондо финал [illegible]
шанга тэмсэлэй дүнгөөр,
дунда һургуулиин һураг[illegible]
фетнэ урилдаае хамагһаа[illegible]
дүүргэбэ. Хоёрдохи һуур[illegible]
дунда һургуулиинхид, [illegible]
һууриие № 16 дунда һ[illegible]
команда эзэлбэ.

Удаань хүбүүдэй ури[illegible]
лоо. Энээндэ табин найм[illegible]
да хабаадалсажа, да[illegible]
шан буляалдаба Эндэ [illegible]
ман урилдаан болоо.

Стартда басагадай [illegible]
дуудагдаба. Хэн илаха[illegible]
асуудал гараа 1950 оной
барижа байһан № 61 һ[illegible]
һурагшад гү, али № 3 д[illegible]
гуулиин түлөөлэгшэд ила[illegible]
һанагдаһан байгаа

Эстафетын дистанциие [illegible]
гаталхын түлөө спортивн[illegible]
тэмсэл болобо. Зүргаан [illegible]
удаа тээ № 65 һургуули[illegible]
шад эстафетые хамагһаа
асарһан байха юм. № 3 [illegible]
лиинхид — 2-дохи, № [illegible]
лиин команда— 3-дахи
гараа.

Тусхай һуралсалай га[illegible]
командануудай дундаһаа [illegible]
скэ һургуулиин 1-дэхи [illegible]
студентнэр илаба.

Эгээн һүүлдэнь эдир[illegible]
манданuудта старт үгтэ[illegible]
Энэ группада болоһон [illegible]
урилдаанда городой [illegible]
да һургуулиин спортив[illegible]
лектив илажа гараа. 2-[illegible]
риие түмэр замай № 68 [illegible]
3-дахи һууриие № 1 һ[illegible]
2-дохи команда эзэлээ.

Эстафетэдэ илагша [illegible]
нуудта физкультура ба [illegible]
хэрэгые эрхилхэ городс[illegible]
тедэй шан ба грамотану[illegible]
лагдаба.

Харюусалгата [illegible]
Б. А. О[illegible]

Мүнөөдэр театр[illegible]

«ПРОГРЕСС» кинотеатрта [illegible]
нэр Кронштадтһаабди» ([illegible]
«Мексиканска басаган» (16,[illegible]
22 ба 23 час 30 минутаһа[illegible]
«ЭРДЭМ» кинотеатрта — [illegible]
тябрьда» (11, 13 часта), [illegible]
һон» (15. 17, 19 часта), [illegible]
ба пастух» (23 часта).

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 28. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйствен[illegible] промышленности—6-84, мест. информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров—16.

Н—03685. Типография Управления полиграфической промышленности, издательства и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Ти[illegible]